

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 482 Lel.

Fél évre ... .. 216 Lel.

Negyed évre ... .. 108 Lel.

Havonta ... .. 86 Lel.

Hirdetések díjszabás szerinti
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Cosma Aurél miniszter Aradról

(Meggzúnnak a kivételes intézkedések és
a cenzura. :-: Az aradi földgáz. :-: A kor-
mány támogatja a várost. :-: Beszélge-
tés a miniszterrel a szalonkocsiban.)

Cosma Aurél Közmunkaügyi miniszter ma délelőtt keresztülutazott Aradon. A miniszter vonata tíz órakor érkezett az aradi állomásra és 12 óra 59 perckor folytatta útját Sibiu (Nagyszeben) felé. Felkerestük a minisztert és nyilatkozatokat kértünk tőle Arad város közönségét érdeklő ügyekben. Az állomás Perronján sétálgatott, amikor a titkária által tudomására adtuk, hogy az Aradi Közlöny munkatársa óhajt vele beszélni. A miniszter felszállt szalonkocsijába és ott fogadta munkatársunkat.

A szalonkocsi tágas termében plüss fotelek közé egy íróasztal van ékelve, rajta akták, tinta-tartó és egyéb írószerek. Látszott, hogy a miniszter nemrég hagyhatta abba a munkát. Az íróasztal előtt foglalt helyet, azután beszélni kezdett. Először utazásának célját mondta el, azután kérdéseinkre adott érdekes nyilatkozatokat. A fontosabb kérdésekre megfontoltan és nagy körültekintéssel válaszolt. Érezte és érezte, hogy amit a sajtónak mond, azt a közönségnek mondja és amit a közönségnek mond, azért felelősséggel tartozik.

— Timisoaráról (Temesvárról) jövök — kezdte — és Sibiu (Nagyszebenbe) utazom. Ott hol-

nap országos ünnepek lesznek Saguna András első erdélyi román metropolita halálának ötvenedik évfordulója alkalmával. Az ünnepeken részt vesz a királyi pár is. A kormány tagjai már Nagyszebenben vannak és ugyan-csak megérkezett oda az ország püspöki kara Cristea metropolita-érsek vezetésével. A királyi pár különvonattal holnap reggel érkezik meg. Az állomásnál a kormány, a püspökök és a város vezetői fogadják. Tizenegy órakor mise lesz Resinar község templomában, ahol Saguna metropolita van eltemetve. Mire után a sir felett beszédet mond Bratianu Jonel miniszterelnök a kormány. Cristea érsek-primás a püspöki kar és Goga Octavian a Tudományos Akadémia nevében. Délben diszebed lesz a lovassági iskolában, amely fennállásának ötvenedik évfordulóját tartja ezen a napon. Este bankett lesz, amelyen a királyi pár és az összes vendégek részt vesznek. Én is Sibiu utazom az ünnepekre. Ennyit az utazásom céljáról. — Most tessék kérdezni.

Valószínűleg tudja a kormány, hogy Aradon és a többi határszéli városban rend és nyugalom van. Konszolidáció tekintetében nem vagyunk mő-

götte más romániai városnak. Mi az oka annak, hogy a kormány mégis fenntartja a határmenti városokban a cenzurát és a hadiállapotot?

— A kormány tudatában van azoknak a rendezett viszonyoknak amelyek az erdélyi határszéli városokban állandóan javulnak. Ezért át van hatva attól az óhajtástól, hogy

az erdélyi határmenti városokban és így Aradon is minél előbb megszüntesse a kivételes állapotokat. A hadiállapot és a cenzura megszüntetése már csak nagyon rövid idő kérdése.

— Miután belföldön az életviszonyok az állandó javulás útján vannak és a nemzetközi viszonylatok a legkedvezőbbek, semmi sem állhatja útját annak, hogy a kivételes állapotok megszünjenek. A kormány tanujelét adta jóindulatának az alkotmányreform törvénybe iktatásánál. A sajtónak és a népek legszélesebbkörű jogokat biztosított. Természetes és logikus, hogy az alkotmányreformnak rövidesen a legteljesebb konszolidáció lesz a következménye.

Tudomása van-e arról a kormánynak, hogy Arad milyen kincseket használatlanul hagy mert a kormány még nem engedélyezte a gázkutak furását?

A miniszter csodálkozva nézett fel és kijelentette, hogy erről nincs tudomása. Ebben a pillanatban jelentették be Georgescu Já-

nos vezérfelügyelő prefektust és dr. Robu János főpolgármestert. Amikor Arad város két vezetője belépett a szalonkocsiba, a miniszter azonnal a gázforrások iránt érdeklődött. A főpolgármester igazolta azt a tényt, hogy a Simay-füredőben és a Neuman-gyár telepén gázforrások vannak és a szakemberek véleménye szerint Arad alatt rengeteg mennyiségű gáz van kihasználatlanul.

— Az alkotmánytörvény — mondotta a miniszter — intézkedik a földalatti kincsek kihasználásáról. Az őszi országgyűlésen külön törvénytervezetet terjeszték a Ház elé, amelynek elfogadása esetén az aradi gázkutak nem maradnak kihasználatlanul. Mindenesetre külön tanulmány tárgyává teszem az aradi gázforrásokat.

Arad város fejlődésének egyik kerékkötője az, hogy nincs villamos. A város kénytelen külföldi vállalatok munkáját vagy pénzt igénybe venni hogy villamost építhessen. Van-e remény arra, hogy Arad a kormány támogatásával építtesse fel a villamosvasutat?

A kormány semmiesetre sem zárkozhatik el attól, hogy Arad városnak a villamos felépítésében segítségére legyen.

A kormány nevében kijelenthetem, hogy Aradot feltétlenül támogatni fog-

Csiky Gergely életéből.

Irta Márki Sándor.

(Vége.)

(II.) Egyelőre azonban a régi téren aratott sikereket. 1890. februárius 11-én a kávéházban évődtem vele, hogy neki, aki most az Örök törvény és a Kiklopsz mézes-heteit éli s aki idáig valami husz szindarabot írt, már gratulálni sem érdemes. Pedig, ahogy mondta, a gratulációt szívesen elfogadja, mivel túl van az első előadáson. Idáig primadonnákkal volt baja, most a férfiak keserítik. Például Szacsavay Imre, a „vén szamar” semmiképpen sem akarta játszani szerepét, mert — ahogy mondta, nagyon csökkentené tekintélyét, ha őt, törvényszéki elnök léte, a darabban írnoka — összeszidná. Elkéseredésében Csiky már aznap vissza akarta vonni művét. Ugyanakkor a Kisfaludy Társaság megdicsérte Goethe Ifjénájának fordítását és Kaint is. Március 14-én megemlítette, hogy egész

nyáron megint a muszkai kolnában dolgozott, hol házigazdája Szel le ügyvéd, berámázva tartja Musz káról írt történetemet, amelybe most már az az adat is bejöhethet, hogy ottan írta meg Petneházyját, melyet Budavár visszavételének kétszázados évfordulóján 1886. szeptember elsején, negyedfél esztendővel azelőtt adtak elő először. S óhajtozott, mennyire öregszik; szakállt eresztett, de teljesen ősz a szakállja. Egykori prefektusa, Dessewffy, Csanád új püspöke, csak tíz esztendővel öregebb nála, mégis egészen fiatalnak látszik mellette. Mindamellett — talán Petneházy fölemlítése juttatta eszébe — ókori tárgyú drámái után most már magyar történelmi darabokat szeretne írni, ha nem kelene nagyon sokat olvasni hozzá. Ajánlottam, hogy olvassa el Anjou Mária királynéről írt nem hosszú könyvem; abban sok drámai mozzanat van; kissé kiszinezve föl is soroltam néhányat, ami nagyon hatásos jelenetek tárgya le-

hetne. Tetszett neki a tárgy, s átadtam neki a könyvet. Pár hét múlva azzal adta vissza, hogy a jelenetek valóban hatásosak volnának, de az egészszel még sem tudna mit csinálni; hiszen Mária szerette az urát, Zsigmondot s védelmezte a veszedelemben. Hű és ilyen szerelmes feleség nem való drámába; adják neki valami kacér asszonyt, még annál is rosszabbat. Mondtam, hogy akkor ne menjünk messzire; ott van Zsigmond második felesége, Czille Borbála; azt már csakugyan nem bántotta a hűség. Csak az a kifogása volt ellene, hogy Tóth Lőrinc már írt róla drámát Ekerontó Borbála címmel, de mivel ellene vettem, hogy az régen volt, a színpad kezdetleges viszonyai közt, nem is ösmerik már és hogy pl. az ő Sparacus sem első dráma a nagy lázadóról, jóval későbbben 1890. május 13-án a Nemzeti Színházban, mikor éppen javában tapsoltam Jászay Mari Medejának, felszólított, hogy ajánljak tehát forrás-

kat Czille Borbála életéhez. Pár nap múlva már hozám küldte Gyöző színész növendékét, hogy hazavigye az összekereségt könyveket amikben papiros szalagokkal jelöltem meg az okvetlenül elolvasandó fejezeteket, amik természetesen nemcsak a szereplők személyének, hanem a hátsötérül szolgáló udvari és társadalmi életnek megismerésére is szükségesek voltak.

Új tárgykör keresésében nem írói hűség vezette. Mulaott egy hű, kis leányrokonán, akit az aradi lapok bennjártukkor gyönyörűnek neveztek, s kis leány ezeket a cikketeket mind szépen kivágta és félretette. Ómaga — füzte hozzá 1890. április 14-én — azt szereti legjobban, ha nem írnak róla s nem emlegetik a nevét. Mégis megígerte november 16-án, mikor a Kölcsey-egyesület nevében Varjassy Árpád elnökkel és Jancsó Benedekkel nála jártam, hogy lemegy Aradra felolvasást tartani, mert be kell váltania szavát, amelyet ez iránt nekem még titkár ko-

juk minden olyan törekvésében, amely a város fejlődését előmozdítja.

A vonatvezető jelt adott az indulásra. A miniszter szívélyesen bucsuzott:

— Viszontlátásra.

Amikor hazafelé mentünk, önkéntelenül felvetődött a kérdés, milyen szép lenne, ha ezek az ígéretek tettekben is megnyilvánulnának? Akkor nem kell féltetni Aradot. (Pilis Géza.)

Sport.

— Football. Arad vá. — ATE., AMTE., CFR. comb. 4:2 (2:0) Gyenge, faultokkal tarkított mérkőzés, amely csak a második felidőben kezd élvezetes lenni. A válogatott csapat goaljait Szabó (2) és Abay (2), a kombinált csapat mindkét goalját Auer I. lőtte. Bíró: Burdán.

— Országos bicikli és motorverseny f. hó 15-én d. u. 4 órai kezdettel a vári alléban a „Meteor“ kerékpárclub rendezésében. Tekintettel arra, hogy az ország minden nevesebb versenyzője benevezett, a versenyt páratlan érdeklődés előzi meg. A verseny főérdekessége az eddig még nem látott baby és női kerékpárverseny

— Vasárnap, f. hó 15-én d. u. fél 7 órai kezdettel az oradea-marei Makabea jónévű csapata játszik barát-ságos mérkőzést az AAC. első csapatával. A két csapat legutóbb ki-játszott jó formája nivós és élvezetes küzdelmet ígér. Előzőleg az AAC. II. az Olimpia II-vel játszik előmérkőzést, valamint a törpe csapatok tartják bemutató mérkőzésüket.

Elsikkasztott portódíjak, megdézsmált levelek.

— Mik történtek a temesvári postán? — A bűnösök még mindig hivatalban vannak. —

(Az Aradi Közlöny timisoarai (Iemesvári szerkesztőségétől.) Jelentettük, hogy Milos Mariora postakezelő, aki a gyárvárosi harmadik számú postánál volt alkalmazva, elsikkasztotta a felek által feladott külföldi ajánlott levelek portóját, a leveleket pedig eldugdosta. Ötszáz levelet találtak meg a lakásán és a hivatalban levő asztalában. Milos Mariórát akkor felfüggesztették állásától. Ma pedig újra a hivatalában ül. Ugyanis elment feljebbvalóhoz sirni s arra hivatkozott, hogy éhen hal, ha el-esik a fizetésétől. A vége az lett, hogy megengedték neki, hogy újra bejárjon a hivatalába, de ettől függetlenül folyik ellene az eljárás. Annyit koncedálni kell, hogy már nem az ajánlott levelek osztályánál tesz szolgálatot. Milos Mariórának különben nem ez az első összeütközése a szolgálati szabályzattal. Még a télen, amikor ugyancsak a harmas számú postahivatalnál teljesített szolgálatot, a táviratok felvételét végezte. Akkor azt cselekedte, hogy a feladott külföldi táviratokat nem továbbította, a pénzt elsikkasztotta. Ezt a manipulációt hosszabb időn keresztül folytatta s a főnök csak véletlenségből jött rá, amikor egy ízben táviratblankettát látott a földön feküdni. Felemelte és akkor látta, hogy egyik temesvári gyár-

nak külföldre szóló távirata. — A lány azzal mentegőzött, hogy a távirat munkaközben véletlenül esett a földre. Azonban a főnök sehol nem találta beírva azt. Kutatott és rájött, hogy körülbelül száznál több külföldi távirat nem ment el. A postafőnök akkor nagyon leszidta Milos Mariórát és azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez többé ne forduljon elő, az ajánlott levelekhez helyezte át.

A belvárosi főpostán az egyik táviratfelvevő és egy távirászközösen manipuláltak. A kisasszony dringend táviratokat csak mint egyszerű táviratokat kezelte s így a háromszorosan beszedett díj kétharmada a zsebébe vándorolt. A táviratot aztán felküldte a gépterembe, ahol azt a vele egyetértésben levő távirász mint dringend táviratot kezelte, azonban a blankettáról leradirozta a dringend jelzést. Ezért az volt a jurtalma, hogy az elsikkasztott dringend-díjakon osztozott a kezelőnővel. A manipuláció szerencsére nem tarthatott sokáig, mert az egyik hivatalnok felfedezte azt és jelentést tett az esetről. Mindkettő dorgálásban részesült, de megmaradt állásában.

A józsefvárosi pályaudvaron levő második számú postán is épületes dolog történt. Januárban észrevették, hogy az egyik tisztviselő-

lő bélyegeket nyalt. Postai nyelven ez azt jelenti, hogy a feladott levelekről leveszi a bélyegeket. A postaigazgatóságnak jelentést tettek erről és onnan Körner dr. postafelügyelőt küldték ki az ügy megvizsgálására. Körner dr. megállapította, hogy a tisztviselőnek hetvennyolc lei értékű bélyegét sikkasztott el ily módon. A jegyző könyvet elküldték Bucurestbe további intézkedés végett.

Et-től kezdve az illető tisztviselő az amerikai levelekre vette magát. Sorra bontogatta fel az Amerikából jött leveleket és az azokban talált dollárokat kiszedegette. Ki tudja, meddig folytatta volna ezt, ha a cselédje, akivel rosszul bánt, bosszúból fel nem jelenti. — Most már azonban nem menekült meg ép bőrrel. Ügye az ügyesség előtt van és állását elvesztette.

Járó-kelők haladtak az Erzsébetváros egy utcájában. Az egyik ház ablakából papirdarabokat fújt le a szél. Bélyegeket láttak a papirokon és felvették azokat. Akkor ámultak el, amikor megállapították, hogy ezek amerikai levelek s mind más-más címre szölk. Egyikük érdeklődni kezdett a házban és megfudta, hogy egy postaliszt lakik ott. A postaliszték nagyszerűen éltek. Jól ettek, ittak, az asszony divatos ruhákban

romban adott; de csakhamar megdöntölte a dolgot, s november hó 24-én kijelentette, hogy mégsem olvas fel. Mert — amint mondta — még idáig megjárta minden darabjával, melyből a színpadon való előadás előtt részleteket mutatott be. Magát rossz felolvasónak tartotta, a tüntetéseket és ünneptetéseket pedig nem szerette. Majd felolvas valami mást tavasszal, mikor sógorát, Nachtnébel Mundit meglátogatja; de akkor is reklámhirdetések nélkül. Talán — ugymond — még a szemináriumban verték bele ezt a zárkózottságot, de nem tud tőle szabadulni.

December 9-én visszaküldte a Czillej Borbálára vonatkozó adatokat is és akkor megint beszéltünk néhány drámai feldolgozásra alkalmas magyar történelmi tárgyat, főképen a renaissance és a reformáció korából. Fiatal Győző barátom megint hűségesen elvitte hozzám a kiválogatott s a fontosabb helyeken papiros darabokkal megjelölt könyveket. 1891. januárius 7-én azután azt jelentette, hogy „A budai bíró“ Vencel király korából nagyon tetszik neki, de aggasztja, hogy Véka Lajos (Vajkay Károly) „Lajos pap“ címen regénynek már feldolgozta, s kéziratban

is ősmert egy ilyen drámát. — A plágium vádjára pedig nem akart ürügyet adni. A többire nézve is megtette kifogásait, de mégis újabb tárgyat kért. Mivel magamondta, hogy Salamon királyról szeretne valamit írni, természetesen róla beszéltem neki s megint összeválogattam, Győző pedig megint örömet vitte hozzá a könyveket. Csiky maga is bűnösnek találta, hogy nincs meg az a történelmi tájékozottsága, mire okvetlenül szüksége volna; de azzal vigasztaltam, hogy minden korra nekünk sincsenek olyan monografiáink és életrajzaink, melyekből költőink eszmét és lelkesedést a nélkül merithetnének, hogy ők maguk is történetkutatással hajoskodjanak. Mint egy hét mulva mondotta, tetszettek neki a Salamon királyról összeválogatott adatok, de még nem tudta, csinálhat-e velük és belőlük valamit. Attól félt, hogy neki ehhez nincs elég történelmi érzéke, nem tudja magát eléggé beleélni régi letűnt idők viszonyaiba s legjobb volna, ha megmaradna a modern világban, melynek társadalmát ősmerti. Különben — tette hozzá fáradtan — legjobban szeretné, ha már egyáltalán nem kellene írnia. Kiss Józ-

sefőről ekkor mesélte, hogy vele még Temesvárott ismerkedett meg s a költő mindjárt első találkozásuk alkalmával azt kérdezte tőle, a paptól, a theológia tanártól, hogy hisz-e Istenben? Olyan kérdés, amelyre már színdarabjaiban is megfelelt.

Egy alkalommal (1891. április 3-án) nagy örömmel mondta, hogy Aradnak már három divatos színműrója van: tudniillik rajta kívül Murai Károly és Dálnoky Nagy Lajos. Én megjegyeztem, hogy van még egy negyedik, sőt ötödik is: Mérai Horváth Károly és Horovitz-Horvát Lipót. „De csak én vagyok az igazi aradi“, tette hozzá. Voltaképen ő sem aradi volt, hanem aradmegyei (pankotai), de mint most már Arad diszpolgára, méltán tarthatta magát aradinak. Pár nap mulva (7-én) panaszkodott, milyen éhhetetlen volt a Franklintársulat az Elektrája fordításának kiadásával és terjesztésével. Másodszor csak most adta ki, mikor a Jászay Mari nagy művésztével keltett Elektraláz már mulófélben van, mikor a közönség már nem igen veszi, holott az előadások idején a német fordításból egy-két ezer példány kelt el.

Ómaga akkor már inkább regé-

nyeket írt és színműveket fordított, bár eredeti színműveket is alkotott. Egyik utolsó beszélgetésünk alkalmával (1891. június 1.) termékenységi a Jókaiéval mértem össze; szerinte annyiban hibásan, hogy Jókai bármit ír, szívesen fogadják s még „bolondságait“ is szívesen megbocsájtják, például az Aradi hősnöket. Annyit elösmert önmagáról, hogy könnyen dolgozik és tömörkedet tudna írni; de hát kinek és hová? Kevés a színpadunk, s azt egy szerző nem foglalhatja le magának. Hanem ha még ír, a történelemmel nem kontárkodik; visszatér a mai társadalomhoz, melyet alaposan ismer. Erre azonban már nem volt ideje.

November 20-án megdöbbenve olvastam a reggeli lapokból, hogy Csiky az éjjel 11 órakor hirtelen meghalt. Délfelé 11 órakor Szemák István tanártársammal és Gál Jenővel tekintetem meg ravalát, s részvételem nyilvánítottam özvegye iránt. Láttam a szomorú valót s nem tudtam egészen elhinni, mint a derék színhészönvendék Győző sem, kit adatokért azelőtt sokszor küldözött hozzám s most mesterének holtteste mellett sirva virrasztott. November 21-én Jan-

járt és ismerőseinek sokszor dicsékedett, hogy Amerikában rokonai vannak, akikről gyakran kap dollárokat. A dologból feljelentés lett. Akkor tudódott ki, hogy a postaaltiszt a pályaudvari postán van alkalmazva és hogy gyakran cipeli haza a kezébe fertőző amerikai leveleket. Aznap, mikor a véletlen leleplezte, az ablakban tilve bontogatta fel a leveleket és végzett munka után ott hagyta őket a nyitott ablak párkányán. Jött a szél és lesodorta őket. Büntetése az lett, hogy nyolc napig nem járhatott be a hivatalba, most pedig egy másik osztályban van már.

Baldwin vár.

(Anglia lépése nem jelenti az antant felbomlását.)

Londonból táviratozzák: Megbízható forrásból származó értesülés szerint az angol Kormány nyilatkozatok szövege elkészült. Híre jár, hogy Baldwin miniszterelnök a kormány-nyilatkozatok csüörtöki ismertetése után néhány napig vár, mielőtt azt Berlinbe elküldené. Ezzel időt akar adni Franciaországnak a megfontolásra. A Reuter-ügynökség Kommunikációjában hangsúlyozza, hogy Angliának a jóvátétel kérdésében feendő önálló lépése nem jelenti az antant felbomlását, miként nem jelentette azt Franciaország Ruhr-akciója. Az angol Kormány most különösen udvariasan jár el.

Rómából táviratozzák: A Volta iria: Kétségtelen, hogy a Ruhr-kérdésben és a jóvátétel kérdésében most már Olaszországnak is össze kell egyeztetnie álláspontját, még pedig úgy, hogy az összesség érdekei érvényre jussanak. A Kormány elérkezettnek látja az időt, hogy a két kérdésben határozot-

csó Benedekkel együtt a Közsegyesületet Képviselem Csiky temetésén, hol szinte megrikatott bennünket beszédével Beóthy Zolt, ki maga is sirt Csiky visegrádi szomszédjával, Görgey Artur tábornokkal együtt. Most látam őt először s elnéztem, mint lüktet a vér kopasz fején az ácsi csatában kapott óriási kardvágás helyén. December 10-én a Kis Győző hazahozta még Csikynél maradt könyveimet s most már a maga részére kért tőlem történelmi adatokat és könyveket, hogy az Akadémia Kóczán-dijára pályázhasson, mert — úgy mond — drámaírásban sok jó tanítást kapott Csikytől, kinek szemét is ő fogta le örök álmra. „Ennek örülök legjobban” — szolt naivul, de teljes kegyelettel.

Arad városa szobrot állított Csiky Gergelynek s a leleplezés alkalmával 1912. június 16-án a M. T. Akadémia nevében én tettem le a koszorút. Ezt mostan a saját életem mezején nőtt parlagon virággal akartam teljesebbé tenni s egy-két adattal Janovics Jenőnek Csiky Gergelyről írt kétkötetes tanulmányát is kiegészíteni.

tan döntsön. Ebből a jelentésből kitűnik, hogy Olaszország Mussolini elveihez ragaszkodva Angliát

Otvenezer dollár egy aradi karmester levágott kisujjáért.

(Vajda Frigyes és Pataky Vilma amerikai pöre. :: A kék koncert nélkül is milliómosok lesznek. :: Egy szerencsés vasúti baleset amerikai története.)

... Aki pedig nem hisz a gululó dollárban, az hallgassa meg ezt a történetet és tanulja meg a praktikus kivándorlás kiskatétját. Főszereplők: Pataky Vilma asszony, a volt aradi primadonna és énekesnő és a férje: Vajda Frigyes baritonista, legutóbb a temesvári színház operett-rendezője és karnagya. A művészpár talán egy fél-évvel ezelőtt koncerteztek Aradon, a Kulturpalotában és a koncert után a Városi kávéházban megrendezték az első aradi Café Chantant-ot. Minden este fölépett Pataky Vilma és a kíséretet hozza Vajda Frigyes zongorázta. A közönség ismételte is a refrént: „Anyuska, tattatta, Anyuska, tattatta!” A kávéházban súlyos füst, borszag és művészet kellemes vegyületté olvadtak össze.

Vajdáék már akkor Amerikába készültek. Frici zsebében minden lei dollárrá változott. Nem egyenként, hanem csoportosan. S amikor már az utlevél is a zsebükben volt, hajóra ültek Hamburgban és egy fehér, vagy rózsaszín zsebkendővel bucsut intettek Európának.

— A viszontlátásra, — mondta biztosan Pataky Vilma, aki bizva bizott abban, hogy mint milliómos asszony tér vissza az öreg kontinensre. Az öreg kontinens barátságosan ásitott a tengerparton.

A karmester sört iszik.

Ellis-Islandról partra szálltak Patakyék, hogy berobogjanak New Yorkba. A Hudson mellől az újvilág éktelen nagy Szabadság-szoborra merevedett az ég felé. Még nem érték be egészen a hetes számú pályaudvarra, amikor Vajda Friciből milliómos lett.

Ez ugy történt: a vasut, — a mely egy vasutársaság tulajdona — valamilyen mulasztás következtében az egyik állomáson hamarabb indult, mint ahogy a menetrend feltüntette. Vajda Frigyes le szállt a kúpjából és egy pohár sört ivott az állomási vendéglőben. Mire kifizette a sört, a vonat, ismétlem: menetrendellenesen, hamarabb a szokott időnél, megindult. Frici futott a vonat után, meg kapaszkodott az ütközőben és a már robogó vasdarab elvágta a jobbkeze kisujját. Azt a kisujját, amivel az oktávot fogja a zongorán. Azt a kisujját, amivel az existenciáját akarta megalapítani valamelyik magyar, vagy amerikai színháznál. Azt a kisujját, ami nélkül nem lehet dirigálni se rendezni. A kisujja ott is maradt az üt-

támogatja abban az ajánlatában, hogy a két kérdésben nemzetközi bíróság döntsön.

közö alatt. Egy vérző, csonka kézzel ment be a kúpjába. Most mivel kíséri majd a feleségét, ha énekelni fog és mivel dirigál majd, ha szerződést kap? ...

Otszáz dollár előleg.

Vajda Frigyes kezét még a vonaton kimosták és bekötötték. A kúpjában feláll egy ur és bemutatkozik:

— Dr. James Wollinford, ügyvéd.

— Vajda Frigyes, karmester.

— Micsoda?

— Karmester. Zongoraművész. Baritonista.

— Elég egy is. Mi történt önnel?

Vajda elmondja, hogy a vonata hamarabb indult, mint a menetrend, kifizette a sört, satöbbi, üt-közök, vérző kéz és a levágott kisujj, ami nélkül nem lehet dirigálni.

— Well, — mondja Wollinford, az ügyvéd: — parancsoljon ötszáz dollár előleget.

Vajda elámul. Pataky Vilma elszedül. És az amerikai ügyvéd mosolyog:

— Igen. Előleget a kártérítési pörre, amit az Ön nevében a mai napon a vasutársaság ellen folytatva teszek. Önnek a hibás indulás miatt levágtak egy darabot az existenciájából. Ez, testvérek között, ötvenezer dollár. Ennyire perlem a magánvasutársaságot. Tesék aláírni a meghatalmazást.

Patakyék aznap New York első szállodájában szálltak meg.

Egyezkedés és konkluzió.

A vasutársaság ennek a hónapnak elején egyezkedési előlegül öt-ezer dollárt ajánlott fel Vajda Frigyesnek. Vajda az egyezkedést és az előleget visszautasította. A pör folyik és őszre Vajdáék ötvenezer dollárral a lajbizsebben visszatérnek az öreg kontinensre. Egyelőre bizonytalan még, hogy színházat vesznek-e, vagy kalapgyárat.

Itt csak egy kisujjról van szó. Ha véletlenül az egész jobbkezlől lenne szó, akkor kétszázötvenezer dollárt perelhettek volna Vajdáék. Ettől a kisujjtól Vajda Frigyes még egész jó énekes lehet. Az is. Egyetlen koncert nélkül milliómos lett. Gyerünk Amerikába urak, kisujjat hegyezni. Cim: James Wollinford, ügyvéd, New York. Kisujj nélkül még levelet is lehet írni. Mert a levelet, amiben Vajda Frigyes ezt Aradra megírta, már csonka kézzel, de újabb dollár-előlegekkel fogalmazta.

Fekete Tivadar.

(Miért volt külföldön Bratianu Vintila?)

Bucurestből táviratozzák: A Viitorul erőiesen cáfolja a Bratianu Vintila pénzügyminiszter párisi sikertelen tárgyalásairól szóló híreket. A pénzügyminiszter külföldi tárgyalásai nem irányultak külföldi kölcsön megszerzésére és koncessziók adására, hanem kizárólag Romániának a jóvátételi kérdésben elfoglalt álláspontjának kifejtésére és a pénzügyminiszter gazdasági programjának a nyugati államokkal való megismertetésére szorítottak. Lehetetlen akkor balsikerről beszélni, mikor az utazásnak kizárólag információs jellege volt. (Rador.)

A bizalmatlanság.

(Magyarország külkereskedelmi mérlege kedvezőnek ígérkezik.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlésen ma kezdődtek meg a nyolc órás ülések délelőttől estig. Este áttértek az interpellációkra, amelyeknek során Urbanics Kálmán az Acsev. vasutvonalainak megszakítása folytán függőben levő kérdések rendezéséről interpellált. A mai ülésen Valkó Lajos kereskedelmi miniszter a vita során elhangzott szakkérdésekre válaszolt és ismertette a külkereskedelmi mérleget, amely szerint a második fél esztendőben az export növekedése és az import csökkenése várható. A növekedés azért várható, mert a tavalyinál jobb a termés. Amíg tavaly Jiszben és gabonában nem volt fölösleg, addig ma van. Az export megakadályozásáról annyiban lehet szó, a mennyiben a közéletbiztonság biztosítására bizonyos intézkedések elkerülhetetlenek. A mezőgazdasági iparügy válaszánál felemlítette, hogy Magyarország szentermelése ma nagyobb, mint békében volt. A külföld bizalmatlanságáról beszélve kifejtette, hogy a nagyhatalmak bizonyos fokig bizalmatlanok Közép-Európa minden államával szemben, aminek az a magyarázata, hogy a háborút követő béke a meglévő virágzó gazdasági életet megzavarta. Magyarországgal szemben bizonyos speciális bizalmatlanság is áll fenn, aminek a reparáció kérdésében kell magyarázatát találni. Amíg a jóvátétel kérdésében politikai tekintetek lesznek irányadók, addig a bizalmatlanság sem nem szűnik meg, sem nem enyhül. Majd Varga Gábor pártonkívüli szótvetette, hogy a határmegállapítások még nem történtek meg mindenütt. Felkérte a külügyminisztert, hogy Jugoszlávia via külügyminiszterével ebben az irányban vegye fel a megkezdett tárgyalásokat.

Az erdélyi optások.

(Interpelláció a magyar nemzetgyűlésen.)

Londonból táviratozzák: A Manchester Guardian cikket ír a népszövetségnek a román-magyar konfliktus ügyében hozott határozatáról. A lap szerint kétséges, hogy Magyarország brüsszeli képviselője nem lépte-e túl meghatalmazását, amely csak arra jogosította fel, hogy az esetleges megegyezést aláírja, de nem mondhatott le Magyarországot ama jogáról, hogy a megegyezés létrejöhetsége esetén a nemzetközi bíróságtól jogi véleményt kérhessen. A lap igazat ad gróf Apponyi Albertnek abban, hogy a brüsszeli megbeszélés jegyzőkönyvének aláírása nem jelenti a megegyezés elfogadását. A nemzetek tanácsának genfi ülése ahelyett, hogy magáévá tette volna a nemzetközi bíróság jogi véleményét kérő fejtegetéseket, olyan határozatot hozott, amely a kibékülés jámbor óhaját hangsúlyozza.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén Hegymergi-Kiss Pál független kisgazdapárti a romániai magyar birtokok ügyében létrejött brüsszeli szerződés ügyében interpellált. Megkérdezte a külügyminisztert, hajlandó-e teljes nyíltsággal felvilágosítást adni arról, hogy a nemzetek szövetsége tanácsában hozott határozathoz képest az optáltak erdélyi birtokainak kisajátítása kérdésében Magyarország és Románia Adatsi japán követ közbenjöttével Brüsszelben tárgyaltak-e egymással és ha igen, mi lett a tárgyalás eredménye? A tárgyalást az eddigi képviselő, mellőzése miatt kellett gróf Csáky Imre volt külügyminiszterre bízni? Hajlandó-e a külügyminiszter nyilatkozni az egyezményről és annak következményeit levonni? Elmondta, hogy a népszövetség genfi tanácskozásán a magyar álláspontot Lukács György képviselte és igen nagy erkölcsi sikert ért el, amikor Adatsi azt a megbízást kapta, hogy igyekezze létrehozni a román-magyar megegyezést. — Ezután történt, hogy Brüsszelbe az optások birtokainak ügyében nem Lukácsot küldték Magyarországot képviselőként, hanem gróf Csáky Imrét Gajgázó Lászlóval. Brüsszelben gróf Csáky Gajgázó távollétében aláírta a megegyezést ezzel a kijelentéssel:

— Legyen már egyszer vége a huzavonának!

Amikor a magyar kormány megtudta az egyezmény aláírását, táviratban követelte az aláírás visszavonását. A genfi ülésre képviselőül gróf Apponyit küldték ki, aki azonban már nem segíthetett a dologon, mert a népszövetség a brüsszeli egyezményt érvényesnek mondotta ki a végleges megegyezés alapján. Végül huzavonázta,

hogy olyan hiba történt, amelyért Ferenc József idejében ajánlott levélben kellett volna elküldeni a lemondást.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Keleti költőkből.

LÁTOGATÁS AZ ELHAGYOTT LAKHELYEN.

(Antara ben Sheddád (II. század.)

Hol létezik vén rom, melyet dalunk nem ád, ölelget?

Tünődve álltál: megleled ma még a régi telket?

Óh, Abla talva, lent Dzsivá-n, üzeni a hű szelekkel!

Óh Abla talva, béke, csönd takarjon este, reggel!

Sokáig álltam itt, soká, feltornyozott tevémen,

Hogy elcsitítsam bus szívem a vágy szelid hevében.

Mert itt Dzsivá-ban Abla élt, derítsen atyja balján,

S mi ott El-Hazu és El-Sammân és Mutethallem alján.

Köszöntlek, elhagyott nyomok, e rég kihalt vidéken!

De némák, nem felelnek ők, hűsz' elment Abla régen.

(O-arabból)
Frany Zoltán.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A Kelet békéje.

Mkor írják alá a békeszerződést?

Lausanneból táviratozzák: A békeegyezőkönyv pontjai a következők: 1. A kiürítés akkor kezdődik, ha az angorai nemzetgyűlés ratifikálta a békeszerződést. A kiürítésnek hat hét alatt be kell fejeződnie. 2. A kiürítés alkalmával a törököknek visszaadják ingóikat és ingatlanokat. 3. A rekvirálások és lefoglalások megszűnnek. 4. Törökország visszakapja összes hadihajóit, így a Göhent is. 5. Az aláírás napjától kezdve semmi sem viheto el Törökországból. 6. Az aláírók állampolgárai a kiürítés után a letelenedési egyezmény határozmányai alá esnek. 7. Irak határait egyelőre Anglia és Törökország tiszteletben tartja és ebben az ügyben azonnal megkezdődnek a tárgyalások.

Hivatalosan még nem hozták nyilvánosságra, de úgy tudják, hogy e hónap 17-én a lausannei egyetemi aulájában lesz az ünnepélyes aláírás. Az ünnepi megnyitó beszédet a svájci köztársaság elnöke mondja. Utána pedig lord Curzon és Izmed pasa felszólalását várják.

Londoni jelentés szerint a békeszerződést csak július hónap végén írják alá.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

— Aranyernél, májduzzadásnál és derékfájásnál a FERENC JÓZSEF keserűviz használata sok esetben gyógyulást és mindig kellemes megkönnyebbülést szerez.

Munkás nem kap gyógyszert.

(Hogy kezelik a munkáspénztár tagjait?)

Nem egyszer írtunk már az aradi munkásbiztosító pénztárnál uralkodó állapotokról és bár nem szívesen vesszük tollunkra ezt az intézményt, amelyről csak jót szeretnénk mondani, most ismét kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy nem felel meg céljának. Nem írjuk ki annak az orvosnak a nevét, aki azt a kijelentést tette, amely miatt ez a cikk megíródik, mert nem ő volt az oka annak, hogy ezt a kijelentést kénytelen volt megtenni, hanem a rendszer, amely a pénztár fölött intézkedik. Csak egy eset az, amely ismét foglalkoztat bennünket, de ez az eset kiváncsodik a hétköznapi szürke eseményeiből. Egy nyomdásztanuló, aki ugyancsak rá van utalva a munkásbiztosítás intézményére, a fülét, amelyen semmit sem hall és amelynek a betegsége gyógyítható, kezelte. Egy ideig kezelte is a munkásbiztosító orvosa, aki most kijelentette, hogy tovább nem áll módiában gyógyítani, mert az a gyógyszer, amely a felgyógyulásához kell, a munkásbiztosító gyógyszertárban nem kap-

ható. A munkásbiztosító kebelében gyógyszertárt létesítettek, hogy ne kelljen a pénztárnak külső gyógyszertáraknak fizetni gyógyszerek kiszolgáltatásáért. Tehát megszüntették azt, hogy a pénztár orvosai által írt receptek alapján elkészített gyógyszerek árát a külső gyógyszertáraknak kifizessék. Megszüntették ezt a rendszert, mert a pénztár saját gyógyszertárat létesített, amely minden szükséges gyógyszert ki kellene, hogy szolgáltatson. Kellene! De nem szolgáltat ki, mert nincsen! Nincs minden gyógyszer, a legszükségesebbek nincsenek. Fülkezeléshez sincs! A nyomdásztanuló, aki után rendszeren fizették a pénztárilletéket, elment egy külső gyógyszertárhoz és megcsináltatta ott a szükséges gyógyszert a saját pénzén. A kérdés az, hogy megfelelő-e ilyen körülmények között a munkásbiztosító pénztár hivatásának? Az igazgatóságának végre gondoskodnia kellene arról, hogy ne csak a pénztári illetékeket szedjék be, hanem adjanak a pénztári tagoknak azért ellenszolgáltatást is.

Hogyan áll a leu?

Július 11-én fizettek 100 lelért;

Aradon:

2.85 svájci frankot,

8.52 francia frankot,

16.66 szokolt,

4.000 külföldi magyar koronát,

5.000 tényleges magyar koronát,

7.000 belföldi magyar koronát,

100.000 német márkát,

35.500 osztrák koronát.

Berlinben 102500 márkát

Récsben 34.500 osztrák koronát

Newyorkban 0.50 centet.

Londonban 1 font 900 lei.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Irodalom, művészet

* Heti műsor. Csütörtök: Charlei néneje. Péntek: Ezred apja. Szombat: Ezred apja. Vasárnap este: Bob herceg.

* A melódiák bánatossá halkanak, a függöny legördülése előtt talán virágszirmok hullanak a zsinórpadlásról. A primadonna bucsuja a színpadtól és a közönségtől teszi az előadás külső kereteit eltérővé a többi előadásoktól. A bucsu, amely éveken át tartó együttérzést szakít széjjel. Horváth Mici, a kiváló művész legjobb szerepeinek egyikében, a Csárdáskirálynő Sylvijájában vesz bucsut a város közönségétől, hogy egyidőre visszavonuljon a színpadtól. Horváth Mici hétfői bucsufellépte után, ugyancsak a jövő héten vesz bucsut az aradi operák közönségétől Róna Dezső a Tosca Scarpiajában. Róna Dezső, aki a legkiválóbb énekesek egyike, Aradon állandó közönséget biztosított a felújított operának. A művészpár bucsufellépe jelentős eseményei a jövő hét műsorának.

* A legpompásabb angol bohózat, a Charlei néneje, legelső reprize alkalmával osztatlan sikert ért el. A bohózat témája rendkívül mulattató és minden egyes jelenete harsogó derűtséget vált ki a nézőtérben. Az angol bohózat főszerepét Tompa Béla játsza. A darab, amelyet kizárólag felnőttek nézhetnek végig, csütörtökön este kerül színre.

* A katonaelet groteskségei a humor és komikus helyzeteknek ötletes felhasználásai vonulnak végig az „Ezred apja” című bohózatban. A tábornok ur, aki alantas tisztjeit apai módra szereti, mindenbe belekegyedik, még oly dolgokba is, amelyeket a tisztek legjobban nélküle szeretnének elintézni. Az ezred apja, a tábornok ur tehát sok esetben kerül furcsa és visszás helyzetbe, de mindannyiszor megbocsájt a tréfa kitálalóinak, az örökké vidám, jókedvű tisztjeinek. A kitűnő bohózat péntek és szombat este kerül előadásra.

* Kellemes délelőttben lesz részük azoknak, akik vasárnap délelőtt elmennek a nyári szinkörben mérsékelt helyáradak mellett rendezendő matinéra. A műsor változatos és élvezetes. A humort, a jókedvet az utólérhetetlen Gyöző Alfréd, a kedves konferáló Darvas Ernő képviselik. Ezenkívül előadják a „Szép Salamon Sára” című pompás parasztréfát, amelynek sikerét biztosítja az, hogy a főszerepeket az aranyos kedélyű L. Kiss Mariska, a jóhumoru Kallós József és Sipos Zsigmond játsszák. Az irodalmat K. Korbuly Zsuzsa, a tehetséges fiatal művész képviseli, aki Dálnoki-Nagy Lajos, Ady Endre és Szász Menyhért verseit szavalja. Sipos Zsigmond, a jeles drámai művész elszavalja Heine Két gránátosát és egy Adv-verset. A komoly zenét Lepa Dóra, a kiváló hangversenyénekesnő képviseli, aki Mayerbeer-áriát és Mozart-dalokat énekel. Végül az aradi közönség kedvence, Barics Gyula idej sláger népdalokat ad elő Gellért Pál karmester zongorakiséréte mellett. A nívós matiné iránt városszerte nagy az érdeklődés.

* A vasárnap esti előadásban az eredetileg műsorra tűzött Tolonc helyett a Bob herceg kerül színre. Az előadásnak különös érdekességét adja meg, hogy a címszerepét Horváth Mici játsza. A kitűnő művészasszonynak régi jó szerepe Bob urfi.

A temesvári zsidó liceum megkapta a nyilvános jellegét.

(A közoktatásügyi miniszter rendelete.)

Timisoarai (temesvári) szerkesztőseünk jelenti: A temesvári zsidó liceum ma értesítést kapott a közoktatásügyi miniszteriumtól, hogy Anghelescu közoktatásügyi miniszter 72821. szám alatt egy július 9-én kelt rendeletével engedélyezte a liceum nyilvánossági jogát. A rendelet még külön kifejti, hogy a fiú- és leánytagozat elkülönítését kívánja, ellenben megengedi, hogy a liceum továbbra is megtartsa külön gimnázialis és külön reáliskolai jellegét és engedélyezi azt is, hogy fejső kereskedelmi iskolát tartsanak fenn az intézet kötelékében. Ezzel a miniszteri rendelettel a temesvári zsidó liceum az állami tanintézetekkel egyenrangú lett és mentesítve lett minden olyan intézkedések alól, amelyek az iskola jellegét veszélyeztethetnék. Az intézet gondnoksága elhatározta, hogy a napokban hozzákezd az iskola új otthonának felépítéséhez. Az elhatározás végrehajtása úgy történik meg, hogy az új épület már ősszel készen legyen.

Az Adria: olcsó nyaralás

(Aradi kereskedő Abbáziáról és Fiuméről. — Aradiak a tengerparton.)

Tegnap érkezett vissza Aradra Olaszországból egy aradi kereskedő, aki háromhetet töltött — nyaralásképpen, — az adriai tenger partján, Abbáziában. A kereskedő olaszországi tapasztalatairól ezeket mondotta:

— Az ugynevezett békebeli állapotokhoz ma Olaszország áll a legközelebb. Elképzelni is alig lehet, hogy mennyivel olcsóbb — a valuta-átszámítás alapján is — az olaszországi megélhetés, mint az itteni. Három hetet töltöttem el Abbáziában és mondhatom, hogy fejedelmi ellátást kaptam naponta 20 líráért, ami nem egészen kétszáz leinek felel meg. 70—80 líra egy pár cipő, de ezt az ottani fizetések arányában olcsóbban kell értékelni, mint itt. 1500 lírából egy négytagú család gondtalanul él havonta. Egy fiemei postásnak, — aki még a régi magyar éra óta szolgál ott — 620 líra a havi fizetése. Több, mint ötezer lei.

— Abbázia élénk nagy világi fürdő. A fürdővendégek legnagyobb része ma is magyar, osztrák és csehországi. A penziók és szállodák zsufolva. Egy líráért fahérvét, vagy fagyaltot lehet kapni, de olyant, hogy az itteni kávéházi áru az ottanihoz képest éhétetlennek mondható. Még olcsóbb a nyaralás, ha például az ember L-vranában lakik és csak besétál Abbáziába. Az abbáziai strandon az aradiak közül ott láttam Korniss Ödönket, dr. Kulényi Zoltánt, báró Neuman Károlyt, Büchler Margitot, Klein Miklóst és Kardos gabonakereskedőt.

Fiume, ahol két papig tartoz

kodtam, — önálló állam, olasz megszállás alatt. A mólókban még mindig a beépített magyar korona ünik fel. Az egyik épületen még ma is olvasható: „Magyar királyi dokk-iskola.” A várost olasz csendőrök tartják megszállva. A kormányzósági palota össze van löve, még a D'Annunzio-Zenella időkben. Nehol látni még hatalmas feliratokat: „Evviva D'Annunzio, Morta la Italia!” A fiemei postán még 13 magyar postás teljesít szolgálatot. Ez a város is jóval olcsóbb mint például Arad. Három hét alatt 1500 lírát, tizenkétezer leit költöttem. Ennyi pénzből még Herkulesfürdőn vagy Szovátán se tudtam volna nyaralni.

S ebben a mondatban benne van az erdélyi fürdők csödiének világos magyarázata.

Gritta rendőrprefektus ünneplése.

(Bankett a park kioszkjában.)

Az aradi államrendőrség tisztikara és tisztviselői bankettre gyűltek össze tegnap este Gritta Ovidiu rendőrprefektus ünneplésére, aki nemrég tért haza Lengyelországból, ahol a királyi pár kíséretében teljesített szolgálatot és elismerésül kitüntetését kapott a lengyel köztársaság elnökétől. A bankett este 9 órakor kezdődött a Parcul Eminescu (Baross-park) kioszkjában. Az ünnepelt rendőrprefektuson kívül a banketten részt vettek: dr. Botiok Elek és dr. Müller Vendel ügyvédek, dr. Luszt Ferenc, dr. Stauher Andor, dr. Popoviciu Aurel és dr. Pascutiu Sever hatósági orvosok és a rendőrség tiszti és tisztviselői kara. Az első felköszöntőt Andreescu N. rendőrigazgató mondott. Üdvözölte a prefektust ünneplése alkalmával. Azután dr. Botiok Elek ügyvéd beszélt.

Dr. Popoviciu Aurél és Popescu a rendőrség parancsnoka üdvözölte azután az ünnepelt meleg szavakkal. Majd Májer N. a kihágási bíróság irodafőnöke a tisztikar nevében köszöntötte fel a prefektust.

Gritta Ovidiu rendőrprefektus emelkedett szólásra. Meghatott hangon köszönte meg az ünneplést.

— Az a sok dicséret szó — mondotta — amely itt elhangzott, nem csak engem illet. Becsületos és szorgalmas tisztviselők nélkül nem végezhetném azt a munkát és nem vállalhatnám azt a felelősséget, amely reám hárul. A résztvevők egyhangú lelkesedéssel választották meg a prefektust az aradi rendőrség védnökévé abból az alkalomból, hogy három éve áll az aradi rendőrség élén és ő volt az első kinevezett rendőrprefektus Erdélyben. Elhatározták, hogy védnöki zászlót készíttetnek és ezt a napot: július 10-ét minden évben megünnepelik.

A prefektust azután meleg ovációban részesítették. A bankett a legjobb hangulatban fél kettőig tartott.

Meghalt Arad legöregebb asszonya

(A száztizéves Germán Julia halála. — Aki már 1848-ban ittalasszony volt. — Dédunokák és szépunokák gyászja.)

Öz. Germán Péterné, született Vank Julia — mondja a gyászjelentés, — Aradon, 1923-ban, július 9-én, száztizestendős korában meghalt. Örök béke fényeskedjen rajta!

Ezt a békét Germán Péterné, Vank Julia minden bizonnyal kiérdemelte. Száztizestendős nem kismiska. Azt merjük hinni, hogy a matrónával nemcsak Arad, de Erdély legöregebb asszonya halt meg. A ma generációjával már baj lesz. Nem irnak rólunk nekrológot — száztiz év múlva! Mi csak egy háborút, egy forradalmat élünk át, de ezzel aztán el is intéződött az életünk sorsa és időtartama. Germánné viszont akkor született már, amikor Napoleon hadat vezetett és 1813 csak a kezdő dátuma lehetett azoknak a világtörténelmi megújulásoknak, amelyek a matróna keresztülért és keresztülért.

1848-ban már fiatal asszony. Alig harmincöt esztendő. S élete utolsó szakában is sokszor emlegeti, hogy amikor Aradon a szabadságharc utcái fejezetei lepergették, hogy menekült haza, karján a piaci kosárral, mert hogy éppen bevásárolni járt a szabadságtéri piacra. (Akkor is arrafelé volt a piac.)

Özvegy Germáné Vank Julia

Válás nemzetiségi alapon.

Magyar asszony válopöre magyar gyalázó férje ellen.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák igazságszolgáltatás most is olyan, mint az elmúlt császári korszakban. A törvénykezési termekben megforduló felek mély tisztelettel hajtának fejet a bírák előtt és áhitatos csendben hallgatják végig a tanu-vallomásokot és a bírói ítéleteket. Ezek a vallomások és ítéletek néha nagyon érdekesek, bárha nem ugynevezett szenzációs főtárgyalások keretében hangzottak el. Itt van közülük egy. Eduard és Emma D. hosszabb ideig házastársak voltak. Most válni akarnak. A válás okai nem a sablonos keretben mozognak. Mindenkelőtt — amikor egybekeltek, a zsidó valláshoz tartoztak. Azután a katolikus vallásra tértek át, mig legutoljára az evangélikus egyházba léptek. A polgári bíróság előtt azért kérik frigyük felbontását, mert *nemzeti érzelmeik nem egyeznek meg.*

— Én magyar leány vagyok, — adta elő az asszony — szeretem hazámat most is és nem tudom, hogy hazámat vagy hazám intézményeit szidalmazzák. A férjem született osztrák. Hogy miért, nem tudom megmagyarázni, de roppant haragszik a magyarokra és uton-útfélen becsmerli hazámat. Ezekkel a szavakkal a legmélyebben sérti az én nemzeti érzelmeimet. Ilyen emberrel élni én nem tudok.

a Nagyváradi-ut 4. szám alatt lakott. Mondják, nagyszerű étvágya és pompás, friss emlékezőhatsége volt. Olyan tökéletes memóriája maradt, hogy életének legapróbb, legfinomabb jeleneteire is világosan emlékszik vissza. Régi emlékeit állandóan mesélgette. Öt gyermeke volt, három eltemetett közülük. A két első gyermeke: Keresztes Jánosné, — hatvanhárom éves — és Vank Károly, aradi mészáros —: 35 éves. Öz. Germáné kétszer ment férjhez, de vannak unokái, akik már a második férjére sem emlékeznek. 9 unoka, 5 dédunoka és egy szép unoka gyászolja a száztiz éves asszonyt.

Csodákat beszélnek a szomszédok erről a matrónáról. Még 109 esztendő koráig szorgalmasan dolgozott, mindenféle házi munkát maga végzett el. Talán egy esztendője, hogy betegeskedni kezdett. S most, hogy magához szólította száztiz földi esztendő után az ég: lát olyan csöndesen, szenvedés nélkül mult el, mintha megint aludni térne. Tegnapelőtt még cernát fűzött át a tü fokán, hogy valami kis ruhaszakadást bevárjon. A halálos ágyon mindenkit megismert és szép csendesen elszunynyadt. Temetése vasárnap délelőtt lesz. Egy temetési menet kitélik a rokonságból.

D. Eduard nem tagadta ezeket a vádakot

— Valóban, így van — mondotta — de én a feleségem kedvéért nem fogom politikai elveimet megváltoztatni.

— De a házassági hűséggel is hadilábon állott — ez volt az asszonyka második nagy sérelme — a háboru alatt számtalan nőismerőse volt, sőt odáig ment, hogy a hozzám intézett levelekben dicsékedett is ezekkel a viszonyokkal.

A férj ezt sem tagadta. Csak azzal mentegődött, hogy a háborus időben *háborus erkölcsök voltak.* A bíróság kimondotta a vádlást, még pedig mind a két fél hibájából. A megokolás hangsúlyozza, hogy azért kellett kimondani a vádlást, mert a házasságnak egymástól való idegenkedése teljesen nyilvánvaló. Nem csupán az elkövetett hűtlenség mutatja ezt, hanem a közöttük levő nemzeti ellentét is. A férfi határozottan ellenszenvvel viseltetett magyar szülfésű felesége iránt s így közöttük a házasság nem volt többé lehetséges.

— Vidrighin elhagyja Temesvárt. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Vidrighin Sztan Temesvár város volt polgármestere, a vízvezetéki vállalat igazgatója pár hét előtt Bucurest városától meghívást kapott az ottani vízvezetéki mű élére. Vidrighin most elhatározta, hogy a meghívást akceptálja s temesvári elhagyja. Nagy a napot...

Baj van Spanyolországban.

(A kormány konfliktusa egy táborokkal.)

A büszke spanyol hidalgók házában komoly a helyzet. Aguilera tábornok, a legfelsőbb haditanács elnöke megsértett egy volt minisztert, nem akart elégtételt adni és azzal fenyegetőzött, hogy elsepri helyéről az egész kormányt. Most Spanyolország polgársága és katonasága farkasszemet néznek. Erről a konfliktusról, amely könnyen polgárháboruba robbanhat ki, a következő madridi távirat számol be:

A legfelsőbb haditanács elnöke, Aguilera tábornok a két év előtti marokkói kudarcért felelősségre akarja vonatni Berenger tábornokot, a szenátus tagját, aki a kobilok elleni szerencsétlen kimeneteleü hadjáratban a spanyol hadsereg parancsnoka volt. A konfliktus magva Berenger tábornok képviselői immunitásának felfüggesztése. A kormány és a szenátus nem akarja kiadni Berenger generálist, viszont Aguilera ragaszkodik a kiadatáshoz, hogy a haditörvényszék felelősségre vonja a háború-vesztőt. Minthogy a posta összeköttetés Európa és Spanyolország között nem a legideálisabb, nem jött még jelentés a fejleményekről. Annyi bizonyos, hogy a spanyol nép többsége is kívánja a szerencsétlen háboru bünöseinek megbüntetését. A kamara egvéként elhatározta, hogy a mellilli kudarc megvizsgálására bizottságot küld ki. Ámbár jelenleg nyugalom van Spanyolországban, a helyzet mégis igen komoly.

Megostromolt

takarékpénztár.

(Véres tüntetés Egerben.)

Budapestről táviratozzák: A napokban izgalmas eset történt Eger városában. Déli 12 órakor megjelent az Egri Agrár Takarékpénztár épülete előtt egy 35 tagból álló tömeg, létrákkal, botokkal, bikkacsokkal és revolverrel felszerelve. A csoport vezetője egy Elek István nevű 50 éves építész, Farkas városi adótiszt, Tóth Ferenc Eger város köztisztviselői vállalkozója, Jelencsik András, Rusz Mihály és Kocsis Bernát állami díjnokok voltak. A korzó közönsége meglepetve látta, hogy a kocsikon felvonuló társaság a bank épülete előtt megáll, a létrát odatámasztják a falnak és egy kaftános zsidó szobrárt viszi fel magával a létrán, hogy odaállítsa annak a magyar szőlőmunkást ábrázoló szobornak a helyére, amely a takarékpénztár épületének frontját ékíti. Az Agrár Takarékpénztárban éppen ülés volt. A hivatalnokok látván az ablakokból, mi történik, lerohantak az utcára. Ecséry László vezérigazgató-helyettes bittel le akarta ütni a gumyszobrot a cégtábla felől és meg akarta akadályozni, hogy a szőlőmunkást ábrázoló szobrot lerombolják. A tömeg rárontott Ecséryre. Egy ember kést rántott és le akarta szurni, amiben csak nehezen tudták megakadályozni.

lyozni. Ifjú Kánitz Gyula, a bank ügyésze rendőri segítségért rohant. Néhány perc múlva megérkezett a rendőrség, mire a bank támadóinak javarésze elszéledt. — Csak Jelencsiket és Kocsist tudták elfogni a rendőrök, de Elek István az egész támadás vezetője őket is igyekezett kiszabadítani és az egyik kerekét is oldott. Ezután

Egy börziáner szenzációs karrierje.

(Bécsi kontreminorból budapesti hosszista :: Feingold Budapestre költözik?)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A budapesti tőzsdén néhány héte óta a Bósel és a Cyprut neve mellé egy új bécsi fogalom került: Feingold.

— Feingold! Feingold! — hangzik mindenütt, ahol egy papír — legtöbbször valamelyik bank részvénye — emelkedik, mert a közhit általában azt tartja, hogy a részvények áremelkedése az ismeretlen Feingold vásárlásaira vezethető vissza. Tény az, hogy Feingold néhány héttel ezelőtt óriási tételekben vásárolta a Hazai Bank részvényeit. Feingold neve Budapestnek ma azt jelent, amit rövid idővel ezelőtt Bosele jelentett Bécsnek, a mindent összevásárlót, a minden pénzt megadó, a félelmetes idegen tőkét, amely kihasználja a valuta eséséből származó előnyöket és a valuta romlásából aranyat és hatalmat varázsol magának. Azonban Feingoldnak távolról sincsenek olyan vágyai és igényei, amilyenek Boselet fűtik: Feingold nem akar majoritásokat, vagy tekintélyes minoritásokat, Feingold nem akar „betörni”, nem akar elnök, alelnök, vagy igazgatósági tag lenni. Feingold keresni akar, egyebet semmit, nagy haszonnal akar tulajdani azokon a részvényeken, amelyeket olcsó áron összevásárolt. És ez ezuttal nem is esett neki nehezére: a bécsi bankhossz nyomán nyilvánvaló volt előtte, hogy Budapestben is elsősorban a bankpanirok fogják emelkedni; összevásárolta tehát a jó bankok olcsó kurzuson mozgó részvényeit és a következmények neki ádta igazat, mert alig néhány nappal az ő vásárlásai után a pesti bankpiacon is óriási hossz tört ki, amely Feingoldot megszámlálhatatlan sok millió magyar koronához juttatta.

Az érdekes az egész történetben az, hogy ugyanez a Feingold a bécsi tőzsde legnagyobb kontreminorja, aki világnézete és hajlandósága szerint a bécsi tőzsdén még sohasem vállalt engagemen-t-t a la hausse, hanem mindig csak a la baisse spekulált és a bécsi tőzsdén ugyancsak nem csekély meglepetést okozott az a hír, hogy Feingold a Laitán túl a la hausse van angazsálva. A bécsi tőzsdén különben e hét elején elterjedt az a hír, hogy Feingold az ő tevékenységének színterét áthelyezi Budapestre.

A budapesti piacon tett kellemes tapasztalatai annyira feltűzték, hogy legközelebb átköltözik a magyar fővárosba és ha nem is kizárólag ott fog dolgozni, azért kétségtelen, hogy tevékenységének javarésztét a pesti piacnak fogja szentelni. Bizonyosat erről persze nem lehetett megtudni, mert Feingold egyike azoknak a

Elek visszament a bank épületébe és a folyosón hátulról furkósbottal fejbevágta dr. Kánitzot, akinek orrán-száján dőlni kezdett a vér. A mentők szállították lakására. A rendőrség a támadók közül hetet letartóztatott, de huszonnégy óra után valamennyit szabadon bocsájtották. A városban nagy az izgalom és a felháborodás.

nagyon ritka bankároknak, akik személyesen sohasem jelennek meg a tőzsdén, hanem helyzetjelentéseket vesznek fel és mint valami hadvezér, aki tábornokai jelentései alapján adja ki parancsát, szintén a telefonkurzusok szerint vezérik hadjáratukat.

Feingold Gyula, ma igen sok millió osztrák korona ura, már a háboru előtt alkalmazva volt atyja régi jóhírű banküzletében. Mig az öreg ur a tőzsdén tevékenykedett kis fekete sapkájában, melyet valóságából soha le nem vett a fejéről, addig a fiura az a hivatás háramlott, hogy kurirszolgálatot teljesítsen a tőzsdepalota és a vele szemben fekvő Feingold-féle bankház között. A Feingold-féle vagyonnak éppen ez a közelség vette meg az alapját. Mikor a háboru után az osztrák korona lemorzsolódása és a nyomában mutatkozó viharos valutaüzletek Bécsbe csábították az üzletet szerető lengyel zsidókat, ezek nagy tömegekben özönlöttek az osztrák fővárosba és miután a tőzsde épületébe nem engedték be őket, a tőzsdepalota körül ütötték fel tanyájukat. A bécsi rendőrség azonban csakhamar szétütött köztük és akkor kénytelenek voltak a tőzsde palota körüli kávéházakba és kisebb bankokba bevonulni. Főhadiszállásuk volt a Feingold-féle bank üzlet. Feingold Gyula, aki mindig a legfrissebb kurzusokat tudta, a tőzsdén jelentkező árfolyamnál valamivel olcsóbban vásárolta meg az üzletében ácsorgó kereskedőtől a valutákat, de mindig kuláns és előzékeny volt, úgy hogy kliensei körében nagy népszerűségnek örvendett és kliensei táborára egyre nőtt. Helyes ítéllettel csakhamar felismerte az osztrák korona helyzetét és az infláció első éveiben ugyszólván kizárólag valutaüzletekkel foglalkozott, majd a valuták szabad kereskedelmének betiltása után a Devizaközpont titkos alkalmazottjává vált, szoros összeköttetésbe lépett a Devizaközponttal, amelynek számára a zugkereskedelemben valutákat kellett vásárolnia. Ez az összeköttetés természetesen kitűnően gyümölcsözőt, mert többek között Feingold állandóan és pontosan volt informálva az osztrák hitelakció mibenlétéről, helyzetéről és kilátásairól és ehhez képest értékesítette információit a valuta- és értékpiacon.

A Devizaközponttal való szoros kapcsolatának köszönhetette azt is, hogy a múlt év szeptemberében mindenkit megelőzőleg értesülhetett dr. Seipel kancellár genfi utazásának jó és kedvező eredményéről, amelynek következtében összes pozícióit föladta, kontreminbe ment és ettől kezdve csak a la baisse spekulált. Nagyon érdekesek azok a hírek,

amelyek a bécsi tőzsdén Feingold budapesti összeköttetéseiről vannak elterjedve. E hírek szerint Feingold még a legkritikusabb napokon is, amikor ez ugyszólván senkinek sem sikerül, háromszor, négyszer, ötször is kap telefonösszeköttetést Budapest fel és volt idő, amikor a budapest-bécsi arbitrázsnak ugyszólván a monopóliumát élvezte. Bécsben sokat suttogtak azokról a kitűnő összeköttetésekről, amelyek Feingoldot ehhez a kiváltságos helyzethez segítették és amelyek már eddig is lehetővé tették, hogy bécsi irodájában ülve, a budapesti tőzsde egyik számottevő tényezője váljék belőle

HIREK.

A volt radnai gvardián halála

(Priester Agoston meghalt.)

Egerből jön az értesítés, hogy Priester Agoston atya, az ottani Ferenc-rendi zárda érdemes gvardiánja 61 éves korában meghalt. Az elhunyt lelkész Aradon is ismerték, mert évekig élén állott a radnai kolostornak. 1901-ben került a radnai kolostor élére, ahová egymásután háromszor választották meg, mert sokat tett a bucsujárhely érdekében. Radnai gvardián korában kinevezték a csanádi egyházmegye tanácsosává. 1914-ben Máriagyűdre helyezték, innen Bajára, Vácra, majd Egerbe került. Julius 1-én Jászberénybe kellett mennie, hogy rendje érdekében fontos missziót teljesítsen. Erre azonban már nem kerülhetett sor, mert egy beteglátogatás alkalmával inficiálódott és hastífuszban rövid betegeskedés után július 4-én meghalt. Temetése pénteken ment végbe nagy részvét mellett.

— Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki gör. kel. román ünnep miatt szombaton jelenik meg.

— Román kir. herceg az albán trónon. Bucurestiből jelentik: Az Universal szerint az albán trónt felajánlották Miklós kir. hercegnek. A szeptemberben összeülő alkotmányozó gyűlés fog ebben a kérdésben dönteni. Illetékes körök a trón felajánlása és Albániának a kisantantba való belépésére és a sinaiai konferencián való megjelenésére irányuló kérelme között összefüggést sejtnek. Megjegyzik még az Universal, hogy Albánia külügyminisztere bucuresti származású, akinek román politikai körökben nagy összeköttetése van.

— Bratianu Vintila hazaérkezése. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter folvó hó 18-án érkezik haza külföldi utjáról.

— Kinevezés. Comsa Györgyöt, az aradi sziguranca helyettes főnökét a belügyminiszter Biharpuspókibe határrendőrségi főnökké delegálta.

— A sinaiai konferencia. Bucurestiből jelentik: A sinaiai kisantant konferenciát folyó hó 28-ára tűzték ki.

— Benes Poincarénál. Párisból jelentik: Poincaré Benes csehszlovák miniszterelnököt, aki Londonba utazása alkalmával Párisba is ellátogat, kihallgatáson fogadjá. Masaryk cseh szlovák köztársasági elnök pedig október havában tesz hivatalos látogatást.

— A berlini nagy sztrájk. Berlinből jelentik: A fém munkások és a munkaadók között folyó tárgyalások valószínűleg megegyezésre vezetnek. A sztrájk végét jövő hetre várják.

— Kísértségi a katolikus főgimnáziumban. Az aradi katolikus főgimnázium tegnap és ma délelőtt tartotta meg a negyedik osztályt záró képesítő vizsgálatokat, amelyeket a diákok országos kísértségeinek hívnak. Az érettségi eredménye a következő: dícséretesen végzett Várnai 9 ponttal, jelesen senki. Jól: Braun, Firneisz, Gellért, Münz 8.4, Gruber, Klein 8.0, Spiro 7.6, Karácsonyi 7.0 ponttal, elégségesen Egerland 6.8, Pollacsek, Simay, Stirling, Vársárhelyi, Ziffer 6.6, Adriányi, Albert, Lineberger 6.4, Blédy, Pavlovics, Szilárd 6.2, Huber, Zimonyi 6.0, Mikos, Szalay, Varga 5.8, Sztolár, Institoris, Kvisztinkovics, Sándor 5.6, Berecz, Krausz, Adelmann 5.4, Balogh, Epstein 5.2, Czédly 5.0 ponttal. Őt tanuló vizsgálata nem sikerült.

— Hol működnek az adóbizottságok? Az adóbizottságok holnap a következő utcákban dolgoznak: az I. az Aurel Vlaicu (Pécskai)-uton, a II. a Szentleányfalvai uton, a III. a Mocioni (Orczy)-utcában a 10. számtól fölfelé, a IV. a General Dragalina (Apponyi)-köruton, az V. a Tache Ionescu (Sárossy)-utcában és a Josif Vulcan (Kazinay) utcában, a VI. az Eminescu (Deák Ferenc)-utcában a páratlan oldalon 11. a páros oldalon a 18. számtól a kis számok felé, a VII. a Plevnei (Árpád)-téren, a VIII. a Cuza Voda (Tökölly Imre)-utcában, a IX. a Doamna Balasa (Purgly Lajosné)-utcában.

— A zugirások ellen. Dr. Robu János főpolgármester rendeletet adott ki az összes hivatalfőnökökhöz, amelyben a zugirászat ellen hozott törvényre való hivatkozással megtiltja, hogy más tól, mint csupán ügyvédekől vagy igazolt közvetlen érdekeltektől átvegyenek beadványokat, vagy hogy felvilágosítást adjanak. Ügyvédek beadványait csak ezek ellenjegyzésével vehetik át, ezek az elintézésnél előnyben részesülnek. Ha illetéktelen idegenek jelentkeznek beadványokkal, mivel ez eljárás megindíthatása érdekében azonnal jelentésük be a kellő hatóságokhoz szolgáltatása mellett.

— Összeütközött körvonatok. Berlinből táviratozzák: Tegnap délután a schönebergi pályaudvaron két körvonat oly erővel ütközött össze, hogy egy mozdony és öt kocsi kigurrott a sínekből és súlyosan megsérült. A két vonat utasai közül hárman súlyosan, hatvanan könnyen megsérültek.

— Rablótámadás egy herceg ellen. Rómából táviratozzák: Tegnap éjszaka Giustianini-Boldini herceg szolgálója és soffőrie megtámadták urukat, narkotizálták és azután kétmillió líra értékű pénzt és értéktárgyat raboltak el tőle. A rablók elmenekültek, de a rendőrség nyomukban van. A rablótámadás nagy felzúdulást keltett Rómában.

— Kiránduláznál nélkülözhetetlen a Diana sóso szesz. izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana

— Megszűnt Aradon a kiveteli tilalom. Dr. Robu János főpolgármester ma délelőtt rendeletet adott ki, amely szerint a mai nappal megszűnteti az élelmiszer kiveteli tilalmat Aradon. Ez a rendelkezés azért vált aktuálissá, mert az aradi piacok napok óta bőven el vannak látva élelmiszerekkel úgy, hogy a közönséget semmi károsodás nem éri a kiveteli tilalom felüggesztésével. Egyben elrendelte a főpolgármester, hogy a viszontelárusítók csak reggel kilenc óra után vásároljanak.

— Letartóztatott török hercegnő. Londonból táviratozzák: Ali Kemal Fahmi hercegnőt letartóztatták, mert az a gyanu, hogy ő gyilkolta meg Fahmi bégét. A hercegnő francia nő és neve Maria Marguerita.

— Vallották a duisburgi merénylek. Elberfeldből táviratozzák: A duisburgi vasúti merénylet elkövetői bevallották bűnüket. Az egyik francia, a másik argentinai alattvaló. Az utóbbi morfiummal meg akarta magát mérgezni, de idejében kivették a kezéből a morfiomos üveget.

— Kereskedők nagygyűlése Aradon. Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap, 15-én délelőtt fél 11 órakor a kereskedelmi kamara helyiségében kereskedő-gyűlést rendez, amelynél az Arad-Bánati Kereskedő Egyesületek Szövetsége is megjelenik. Kiküldöttjei által részt vesznek továbbá az aradi mnukaadó szindikátusok képviselői és megítárválják a törvényhozás által a városoknak ujonnan engedélyezett taksák és illetékek ügyét. Ugyanakkor napirendben lesznek a kereskedelmi érintő új törvények, így az árdragítás törvénye, az adók. A közvetlen érdekeltek sokasága folytán a gyűlés előreláthatólag nagy érdeklődés mellett fog lefolyni.

— Temesmegyében elhunyt francia katonák. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Temesmegye vezetősége a francia kormány felkérésére elhatározta, hogy a Temesmegyében elhunyt francia katonákat egy összpontosított temetőben helyezi el. Az első temetés, amely az összpontosítást célozza, július 14-én szombaton fog végbemenni nagy ünnepségek keretében. Egy francia fizes és egy közkatonát fognak elfütemni, akiket eredetileg Lippán helyeztek örök nyugalomra.

— Kommunista-mozgolódás Olaszországban. Rómából táviratozzák: Firenzében egy kommunista letartóztatása során összeütközésekre került a sor. Két fascista súlyosan megsebesült, egy munkás haslövést kapott. Bolognából és más helyekről is érkeztek jelentések összeütközésekről. Genuában nemrég egy fiatal fascistát agyonlőttek. A kommunisták mozgolódása a választójog miatt keletkezett párt-harcokra vezethető vissza. A kormány szigorú rendszabályokat léptetett életbe. Több letartóztatás történt. A kormány el van tökélyve, hogy a legszigorubb rendszabályokhoz nyúl, ha a rendzavarások megismélednek.

— Egy hordár megnyerte a főnyereményt. Párisból jelenti: Ananoe Vivet, párisi hordár megnyerte a Crédit Foncier sorsjátékának egymillió frankos főnyereményét. A hordárnak, illetve milliomosnak tíz gyermeke van.

Kun Béla összeesküdött a szovjet ellen.

(Megakarta buktatni Lenint és Trockijt.)

Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Journalnak jelenti Moszkvából: A Cseka nevű detektívtestület szovjetellenes összeesküvést fedezett fel, amely Trockijt és Lenint meg akarta buktatni és fel akarta állítani a tizenkettes direktoriumot. Az összeesküvők valamenynyien intranzingens kommunisták, akiknek az volt a tervük, hogy a direktorium élére Kun Bélát és Giticset, a pétervári vörös-örség parancsnokát állítják. Kun Béla

Oroszországban új radikális kommunista pártot alakított, mert Lenint tulengedékenynek találta a kapitalistákkal szemben. Kun Béla azt hangoztatta, hogy a szovjet-kormány elvesztette rokonszenvét az orosz tömeg előtt és hitlen lett a kommunizmus alapelveihez. A Cseka emberel Giticset letartóztatták. Kun Bélának sikerült elmenekülnie és hír szerint Ukrajnába szökött.

— Eltűnt egy néma fiú. Domokos Mihály csalátelepi 22 éves néma fiút tegnapelőtt szülei behozták Aradra. A fiú tegnap estefelé eltűnt szüleitől és azóta nem találják. A szülők ezuton kéri a közönséget, ha ráakad a 22 éves borotváltképű, magas, barna néma fiatalemberre, értesitse a Csátelepen lakó szüleit.

— Öngyilkosság az operáció miatt. Chisineui (kisjenői) tudósítónk jelenti: Békési Sándor 22 éves legény tegnap reggel nyolc óra tájban öngyilkossági szándékából a Töz folyócska egyik mély részébe vetette magát és megfulladt. Hátrahagyott levelében tették okául azt hozza fel, hogy a nemrégiben ráta végrehajtott operáció következtében nem tudott többé rendesen dolgozni. A fiatalembert nemrégiben mentették fel a katonai szolgálat alól azzal az indoklással, hogy özvegy, édesanyja eltartója.

— A göteborgi versenyek. Göteborgból táviratozzák: A természetversenyek során Kefirring (magyar) és Anderson (svéd) legyőzték a legerősebb német, Kreutzert (német) és Fjalbitzert (dán). A férfi egyesben Kefirring bejutott az elődöntőbe. — A football-torna megkezdődött. Hága csapata Kopenhága csapatát 3:2 arányban meglepetésszerűen legyőzte. A hír közlés kis közepsúlyú csoportjában a győztes Westerland (finn).

— Leszurta a fivérét. Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Vojcsek János és István fivérek, akiknek közös szállítási vállalatuk van, valami miatt összekülönböztek és verekedtek. Vojcsek István kést rántott és azt hátjának szívébe szurta. Vojcsek Jánost életveszélyes sebesüléssel a kórházba szállították. A késelő fivért letartóztatták.

— Az „Örültek konvühája!” és sok egyéb szenzációt keltő mutatvány fogja lekötni a közönség figyelmét az „Aradi Ipartestület” által létesítendő „Iparos-Menház” alapavára. A hó 15-én (vasárnap) délután 3 órai kezdettel a Városliget egész területén rendezendő nagyszabású népiünnep. Belépti-díj: személynként 5 lei. Katona- és gyermekiegy 3 lei. — Este 9 órai kezdettel a liget nagyermeben érdekesítő kabaré és utána reggelig tartó tánc, melvre a belépti-díj személynként 30 lei. Karzatjegy 10 lei. — Felkérjük mindazon iparostársunk nejeit, hogy akik a vasárnap délutáni népiünnepélv cukrászda sátorja részére süteményeket küldeni akarnak, azt vasárnap délután 3 óráig juttassák el a városligethen levő cukrászda-sátorhoz. Adománvokat hálás köszönettel fogad a rendezőség.

— Drága bélyeg. Párisban most árverezik a Ferrari de La Renottiere-féle bélyeggyűjteményt. Egy 1851-ből való havai bélyeg, egy két centes lebélyegzett példány, 109.000 frankot ért el. A lapok közül a bélyeg képét.

— Halálra forrított gyermek. Agrisról jelenti: Domokos Zsófia kétesztendő leánya, szülői gondatlansága következtében egy fazék forró vizet rántott magára. Sérüléseibe belehalt. Az aradi ügyészség a boncolás megrettésével az ineu (borosjenői) járásbírósgot bizta meg.

— Elitelt határátlépők. Rácz László és Lengyel István szepedi pincérek Nadlac (Nagylak) mellett átlépték a magyar határt. Elfogták őket és a nadlaci járásbírósg 14 napi fogházra ítélte. Beszállították őket az aradi fgvészsg fogházába.

— Betörés. Farkas Ferenc iparkamarai igazgató Str. Nicu Filipescu (Flórián-utcai) lakására az éjszaka betörték. A tettesek több mint húszonöt ezer lei értékű fehérneműt vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Gyermekkocsik, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban Hegedüs cégnél.

— Fizetés aranyparitásban. Budapestről táviratozzák: A magyarországi vasutasok több gyűlést tartottak, amelyeken elhatározták, hogy fizetésük aranyparitásban követelik.

— Bácskai ebéd ezer vendéggel. Szabadkáról írják: A füres-neves bácskai nagy eszem-izsomok világa még ma sem mulott el. Példárá a következő esett: Tóth Miklós zentai nagygazda a napokban ülte meg házasságának első évfordulóját. Erre az alkalomra kökeresztet állított, amelynek fölszentelésére meghívta a parókiát, a városi tanácsot és egy csomó ismerősét, úgy, hogy összesen ezer vendég ült asztalhoz. Az ünnep ebédre levágtak 2 ökröt, 23 bárányt, 6 borjút, 12 hizott malacot és 2000 darab háromfit. Az ebéd, amely 200.000 dinárba került, harminchárom szakács dolgozott.

— Olyan kövér, hogy a vonat sem veszi föl. Belgrádból írják: Zaječarban él egy szállodatulajdonos, aki a világ legkövérebb embere. Csekély kétszázöt kiló nyom és dereka százhetvenöt centiméter átmérőjű. Ha egy ruhát akar csináltatni, akkor öt méter szövet szükséges hozzá. A szállodás tavaly el akart menni Prágába, hogy résztvegyen a szállodások világkongresszusán, azonban terve dugába dőlt, mert a keskeny vágányu zaječar-nisi vonat nem volt hajlandó őt fölvenni.

Középkori község romjai.
Debreceen közelében Csere és F. Csika-közt egy középkorból való község romjaira bukkantak. Az ásatásokat azonnal megkezdték, s archeológiai szempontból renklivül értékes leleteket találtak; rég. épületek, házak alapjai és kőmunkáradványai kerültek napvilágra. Csobán Endre, a városi levéltár vezetője a régi iratokból megállapította, hogy ezen a vidéken századokkal ezelőtt virágzó község volt, amely a török dúlás idején a mohácsi vész után pusztult el. Az elpusztult községet, amelynek valószínű neve Szent János község volt, a városi múzeum vezetője most rekonstruálni próbálja. Ezzel egy időben megkezdik a feltárást azután a huszonnyolc község után, amely Debreceen körül a középkorban virágzott.

Hamor-Lalbelit helytörő!
Minden ember tudja!

Megj.

* Louka, a költő csütörtökön került utoljára az Urániában előadásra. Landberger Artur szenzációs érdekességű regénye, amelynek filmkioldozása is valójában elsőrangú, igen komoly és nagy sikert ért el szerdai bemutatóján a közönség körében. A nagyszerű meglátással megrajzolt történet a mai modern idők jellegzetes erkölcsrajza, csodálatos biztonsággal és életlátással elevenedik meg a filmen és megrázó erővel markol bele a lelkekbe a rettentően lesújtó tragédia: a szépséges urileány családja iránti kötelességből elbukik, a fertő mélyére kerül. De végül hűséges szerelmesének odaadása révén megtisztul. A szenzációs erkölcsrajz már csak csütörtökön látható az Urániában.

* Egő poklokon keresztül a címe annak a lelkeket és idegeket lenyűgöző izgalmas kanadai drámának, amely pénteken kerül bemutatásra az Urániában s amelyben a fantázia s a filmtechnika legragyozóbb eszközeivel megcsinált jelenetek üzik egymást s tartják elejétől végig izgalomban a nézőt, amely igazán kitűnő filmszenzációban gyönyörködhet pénteken s az azt követő napokon az Urániában.

* Csütörtökön és pénteken kerül még csak előadásra az Apollóban a romantikus lovagihistoria: A királyné becsületéért. Már a címe is elárulja a képek, hogy a finoman artistikus történet a francia királyok udvarába viszi a nézőt, ahol páratlanul érdekes mesészövés keretében előtűnik áll ezernyi változatában az a rettenhetetlen bátorság, amellyel D'Artagnamak Gascogne bator és nemes lovagjának meg kellett küzdeni sok-sok veszedelemmel, csak hogy a királyné becsületét megvédelmezhesse.

A szerkesztésért:

KAROLY JOZSEF

felel.

Cenzurat:

IOAN NICHIN.

Páris az amerikaiaké.

(Fedák Sári beszámolója párisi utjáról.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A napokban érkezett haza Párisból Fedák Sári. A művésznő a következőket mondotta párisi tapasztalatairól és önmagáról:

— Két hetet akarom Párisban fölteni. A két héttől két hónap lett. Aki csak néhány napig tartózkodik Párisban, nem veszi észre azt a rendkívüli változást, amelyen keresztülment a város, de aki hosszabb időt tölt el benne, látja, hogy a mai Páris az — amerikaiaké. Kibérelték Páriszt az amerikaiak, a boulevardokon, a hotelokban, az áruházakban, mindenütt angol szó járja, angolul beszélnek a pincérek, angolul a kocsisok és a söfförök, angol revüket játszanak az énekeszínházakban, angol énekesek, énekesnők és táncosok. A párisi színpadok, ami békében a franciák konzervatívizmusa mellett elképzelhetetlen volt, különben is feli vannak idegen művészekkel, svéddekkel, oroszokkal, az orosz balett tagjaival. Rendkívül sikerral vendégszerelt Balett Kis színháza, a legelsőnek alapított Kék madár, az amerikai színpadok szenzációs Dolly-nővérel, a kik ma itt a legnépszerűbb táncosnők, két magyar leány, kedvesek — magyar tehetségek. A régi, békebeli konzervatív Párisból alig látszik valami, idegenek itt ma az urak, idegenek az aranyak, amelyeket bőkezű könnyelműséggel szórnak el s amelyek sárga fényében ragyog ma Páris.

— A Lillom... Ott voltam a darab főpróbáján. Az érdeklődés rendkívül nagy volt. A színház a darabot a darab és a szerző iránti nagy tisztelettel és végtelen igyekezettel hozta színre. Pitoeff rendezte a darabot, ő játszotta a darab főszerepét is és mellette Pitoeffné asszony, aki Julikát játszotta. Életem legizgalmasabb pár órája volt az, amit a darab főpróbája alatt éltem át. A főpróba rendkívül előkelő közönsége tombolt a felvonások végén. Hallatlan sikere volt az előadásnak. Én kitáncoltam a színházból. Zavarban voltam. Mi történik itt. Amit a szememmel láttam, az idegen, értelmetlen és ijesztő volt legnagyobb részt. De a fülem hallotta a tapsokat. Én meg tudom különböztetni a tapsok erejét, vajon mollban udvariaskodnak, vagy durbán dübörögnek. Nos, a főpróba tapsai a legnagyobb durbán csaptak fel. Extázisban volt a publikum és a mikor én az ünneplők tömegében kábultan és tanácstalanul fogadtam a legnagyobb lapok, legelőkelőbb kritikusainak, lelkes, idegen párisiaknak gratulációit, arra gondoltam, hogy mi történt volna akkor, ha ezt a darabot a budapesti rendezésében, budapesti színészekkel játszották volna itt el. Bol-

dog voltam, hogy még úgy is Páris legnagyobb sikereinek voltam a fanuja, hogy magyar író magyar darabja váltott ki ilyen rendkívüli sikert Párisban, ahova Ime, Molnár Ferenc és vele a magyar kultúra diadalmenetben vonul be. A bemutató előadás mindenben igazolta a főpróba sikerét. A sajtó kivétel nélkül úgy ünnepelte Molnár Ferencet és a Lillomot, amire eddig alig volt példa.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Július 11.)
Francia frank 12.30, svájci frank 34.25, dollár 203, dinár 2.10, szokol 6, márka 0.008, lira 8.60, angol font 910, magyar korona 0.02, osztrák korona 0.0030. — Kifizetések Budapest belföldi 70, külföldi 40, Bécs 355, Prága 6, Zürich 34.25, Milano 8.70, London 910, Páris 11.75, Newyork 200, Belgrád 2.25.

Bucuresti tőzsdézárta. (Július 11.)
Napoleon 745, márka 0.0012, léva 1.85, török lira 1.15, angol font 915, francia frank 12.40, svájci frank 36, lira 8.80, drachma 5, dinár 2.35, dollár 206, lengyel márka 0.0022, osztrák korona 0.002850, magyar korona 0.0155, szokol 6. — Kifizetések: Páris 11.35, Berlin 0.009, London 895, Newyork 197.50, Milano 847, Zürich 34.15, Bécs 0.002875, Prága 603, Budapest 0.0220.

Zürichi nyitás. (Július 11.)
Berlin 0.0022, Newyork 577, London 2482, Páris 34.20, Milano 24.82, Prága 17.35, Budapest 0.0675, Belgrád 6.25, Bucuresti 2.90, Varsó 0.0040, Bécs 0.008150.

Zürichi zárta. (Július 11.)
Berlin 0.0023, Amsterdam 224.50, Newyork 576, London 2639, Páris 34.30, Milano 25.00, Prága 17.2350, Budapest 0.0675, Belgrád 6.25, Bucuresti 2.90, Varsó 0.0040, Bécs 0.008150, bélvégzett Korona 0.0082.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Július 11.)
Amsterdam 3337—3457, Belgrád 92.50—96.50, Bucuresti 43—47, lej 43.50—47.50, London 39.130—40.130, angol font 39.150—40.350, Milano 367—368, Newyork 8540—8840, Páris 506—526, francia frank 511—531, Bécs 0.1205—1305, Zürich 1480—1540.

— Az ötven- és százezres magyar bankjegyek. Budapestről táv iratozzák: Popovics Sándor, a jegyintézet elnöke egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy az 50.000 koronás bankjegyek még ebben a hónapban forgalomba kerülnek, sőt a százezres bankjegyek elkészítése is már megkezdődött. A százezres formája olyan, mint az 50 ezresé, csak a színekben van eltérés. A 100 ezresek augusztusban kerülnek forgalomba.

— Hanyatló árak Angliában. Május hónapban Nagybritanniában az árak általában hanyatló vonalat mutatnak, ami főleg a bő kínálat és a csökkenő spekuláció következménye. A kereslet nagysága jóformán változatlanul megmaradt és a fogyasztás aligha csökkent. Erősen hanyatlottak az ércárak, de az árcsökkenések nem gyakoroltak kedvezőtlen befolyást a

piacra, mert a vásárlóközönség elég hőven látta el új szükségleteit. Ennek ellenére vannak áruk, amelyek még elég magasak, így például a széné, amelyet még ugyanugy nyolc-tíz shillinggel jegyeznek, mint január végén, a ruhr-vidéki megszállás kezdetén. Amíg a tüzelőanyagok ilyen drágák, addig természetesen a kovácsolt vas ára sem csökkenhet lényegesen. Csak a clevelandi kovácsolt vas ára csökkent január óta. A politikai helyzet bizony erősen gátolja a tevékeny üzleti élet új lendületét.

Különös megbetegedés.

(Husz megbetegedés Gyorokon.)

Arad környékbeli községekben egy különös betegség terjed az aratók között. Ez az ugynevezett szénabetegség, amely kellemetlen náthával, köhögéssel és nehéz légzéssel jár. A szénabetegség igen ritkán szokott fellépni, ezért nagy rémületet okoz a községek lakóival között. Gyorcon (Gyorokon) eddig husz megbetegedést jelentettek be. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott egy 13-kelő aradi orvossal erről a különös betegségről, aki a következőket mondotta:

A szénabetegség csak ritkán lép fel, de amikor fellép tömegesen szedi áldozatait. A betegség nem veszélyes és csak néhány napig tart. Egy ugynevezett pollanin nevű bacillus okozza. Szénabetegségnek azért nevezik, mert aratás idején a szénának alig látható pihét szállnak a levegőben ezek a pihék terjesztik a betegség csirait, amelyek irritálják a nyálka hárttyát és ezáltal nehéz légzést okoznak. Ennek rendszerint kellemetlen nátha és meghülés a következménye. A betegség nem ragályos, csak meggyógyulni kell annak, aki egyszer megkapta az kerülje a szénával való munkát, mert nagyon könnyen visszakaphatja és ilyenkor nehezebben gyógyul.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Házeladás

A Str. Alexandru Gavra
(Csernovics Péter-utcai)
rég. 24., új 18. számú ház f. hó 14. délután 3 órakor a törvényszéki épületben

elárvereztetik

Magánháza

elfoglalható 3-4 szobás lakással

azonnal megveszek.

Cim: ECCA-iroda Str. Eminescu 40

Tudja már mit jelent az „EGOL“?, az „EGOL“ 40% ármegetakarítást jelent!

Diplomaták barátnője.

(Bonyodalmas történet, amely a bíróság előtt végződött. — Szereplő személyek: Rudolf Francesci francia főkonzul, Frantisek Wilfang, Jugoszlávia delegátusa a pozsonyi Nemzetközi Dunabizottság nál és Elfriede Kostial, kettőjük barátnője.)

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Elfriede Kostial aból élt, hogy pénzes urakkal kötött ismeretséget. Az ismeretségek nem ment nehezen, hiszen fiatal és szép volt, amikor 1915-ben Bécsbe került. Huszonnégy éves volt ekkor és barátnője lett Francesci francia főkonzulnak, aki sok-sok pénzt adott neki. Állítólag majdnem 300 milliót, ami még néhány év előtt igen nagy összeg volt. Kostial azonban 1922-ben megismerkedett Frantisek Wilfanggal, Jugoszlávia delegátusával a pozsonyi Nemzetközi Dunabizottságnál. Nyugodt lélekkel megcsalta barátját és a jugoszláv diploma tatól is milliókat csalt ki mindenféle ürügyek alatt. Mikor a két diplomata rájött arra, hogy Kostial félrevezeti őket, megtették a feljelentést a leány ellen család miatt, mivel Kostial mindkettőjüktől gazdag nagynénjére, elvált férjére és születendő gyermekére való hivatkozással kért pénzt.

A diplomaták azonban megtudták, hogy a leánynak nem is lett gyermeke, a gazdag nagynéni sem létezik és az elvált férj is legfeljebb a holdban él. Erre mindketten feljelentést tettek és a Kostialnak adott milliókat, valorizálva, vissza követelték. A különös keresetet tegnap tárgyalta a bécsi bíróság. A tárgyalás bővelkedett humoros momentumokban, mivel a két meglett férfi úgy akarta beállítani a dolgokat, hogy a leány elcsábította őket. Wilfang jugoszláv diplomata egyenesen azt vallotta, hogy neki, akinek Belgrádban felesége és családja van, eszé ágában sem volt feleségét megcsalni. Kostial azonban addig rimánkodott, amíg belement a viszonyba. Ezt a vádlaskodást még az államügyész is mosollyal fogadta, a leány védője pedig azzal cáfolta meg, hogy Wilfang nemcsak Bécsben, hanem Pozsonyban is megcsalta Belgrádban hagyott feleségét egy ottani államhivatalnok feleségével. A két diplomata kihallgatása után a bíróság megállapította Kostial bűnösségét és 18 hónapi elzárásra ítélte.

A valorizált kereseteket azonban elutasította, mivel nem fogadhatta el komolynak a két diplomata állításait, hogy a leány őket elcsábította és kényszerítette őket a milliók átadására. Az ítélet kihir-

detése után a leány felebbezést jelentett be, a védő pedig konstataulta azt, hogy a két diplomata uri emberekhez rendkívül szokatlan magatartást tanúsított. Uriemberek ugyanis barátnőiket, akiktől szerelmet kaptak, a viszony megszakadása után nem szokták feljelenteni és a barátnőknek adott pénzt sem valorizálva, sem valorizálás nélkül nem szokták visszakövetelni. A közönség a védő fejtegetéseit mindenben helyeselte, a diplomaták azonban a maguk részéről mindazonáltal felebbezéssel éltek, mivel keveslik volt barátnőjük büntetését és továbbra is ragaszkodnak a valorizálható kártérítésre. Az érdekes ügy, amelyben a férfiak követelnek a volt barátnőtől kártérítést, tehát legközelebb a felebbezési bíróságot is foglalkoztatni fogja.

Jobbra nők, balra férfiak.

(Salamoni ítélet a temesvári strandpörben. — Rendelkezés, amelyet nem, respektálnak.)

Timisoarai (temesvári) szerkesztőségünk jelenti: Nevetséges harc

dul a temesvári strandfürdő körül, amelyről az Aradi Közlöny már megemlékezett. A strandfürdő igazgatósága Temesvárt, úgy látszik, egészen extrahelyzetben lévő városnak tekinti, mert elrendelte, hogy a temesvári strandfürdőn a nőknek és a férfiaknak teljesen külön kell fürödniük. Az intézkedés végrehajtásának dokumentálására a strandfürdő vizének közepén drótot húztak, amelytől jobbra a nőknek, balra a férfiaknak van fürdési helyük. Ez a rendelkezés nemcsak a vízre, hanem a homokra is vonatkozik. A rendelet a homokrónában még valahogy végrehajtható, de a vízben semmiképpen sem, mert nincs mód rá, hogy a publikumot erre kényszerítsék. Ugyanis a strandfürdő igazgatóságának azok az alkalmazottai, akiknek az ellenőrzés a feladatuk, polgári ruhába felöltözöttek járnak és a vízbe úgy nem mehetnek. A strand közönsége így a rendeletet egyszerűen áthágja és az igazgatóság tekintélyének komolyságát veszélyezteti. Valószínű, hogy az igazgatóság a rendeletet vissza fogja vonni.

CREME MADELAINE

Kiváló hatású kozmetikai készítmény szeplő börtök (mitesser) pattanások, arcvörösség, májfoltok és arcbőr minden tisztátalansága ellen. — Készítik:

Dr. Földes & Hehs

gyógyszerészek, pipere szappan és vegyszeti gyár: Arad, Micalaca. Budapesten Bertalan-utca 26. Margit creme gyár. Ügyeljünk a márkára, óvakodjunk a hamisításoktól és hasonnevetű utáztatoktól. 13891

Az új nyári menetrend.

Érvényes június 1-től kezdve.

Vonatok érkezési és indulási ideje az aradi pályaudvaron.

ÉRKEZÉS:

Curtici felől gyv.	23.45 éjjel
Curtici felől Orient-express	15.47 d. u.
Curtici felől személy	7.15 reggel
Curtici felől személy	9.28 d. e.
Curtici felől személy	12.40 délber.
Curtici felől személy	20.55 este
Teius felől gyv.	6.16 reggel
Teius felől Orient-express	14.42 d. u.
Teius felől személy.	8.24 reggel
Teius felől személy.	16.36 d. u.
Teius felől személy.	23.30 este
Savarsin felől vv.	7.14 teggel
Timisoara felől személy.	5.58 reggel
Timisoara felől személy.	9.50 d. e.
Timisoara felől személy.	14.50 d. u.
Timisoara felől személy.	21.27 este
Oradea-Mare felől motoros	10.41 d. e.
Oradea-Mare felől motoros	20.42 este
Perjámos felől	7.27 reggel
Perjámos felől	21.40 este
Pecica felől motoros	7.10 reggel
Pecica felől motoros	15.55 d. u.
Pecica felől motoros	20.15 este
Brád felől személy.	7.33 reggel
Brád felől személy.	21.22 este
Otlaca felől motoros	10.40 d. e.
Otlaca felől motoros	19.08 este
Cermeiu felől vv.	8.19 reggel
Cermeiu felől motros	16.28 d. u.
Gurahonț felől gyorsmot.	5.43 reggel

INDULÁS:

Curtici felé gyorsv.	6.41 reggel
Curtici felé Orient-express	15.07 d. u.
Curtici felé személy.	5.20 reggel
Curtici felé személy.	7.50 reggel
Curtici felé személy.	8.55 d. e.
Curtici felé személy.	17.15 d. u.
Teius felé gyorsv.	0.02 éjjel
Teius felé Orient-express	16.15 d. u.
Teius felé személy.	6.20 reggel
Teius felé személy.	12.50 d. u.
Teius felé személy.	21.50 este
Savarsin felé vv.	13.50 d. u.
Timisoara felé személy.	0.30 éjjel
Timisoara felé személy.	6.30 reggel
Timisoara felé személy.	12.30 d. u.
Timisoara felé személy.	19.30 este
Oradea-Mare felé motoros	6.15 reggel
Oradea-Mare felé motoros	15.50 d. u.
Perjámos felé vv.	9.00 reggel
Perjámos felé vv.	17.00 délután
Pecica felé motoros	4.45 reggel
Pecica felé motoros	13.40 d. u.
Pecica felé motoros	18.00 d. u.
Brád felé személy.	6.48 reggel
Brád felé személy.	17.22 d. u.
Otlaca felé motoros	5.44 reggel
Otlaca felé motoros	14.08 d. u.
Cermeiu felé motoros	9.01 d. e.
Cermeiu felé motoros	13.45 d. u.
Gurahonț felé gyorsmotor	19.09 este

Modern gépjavitóműhely,

mely áll: egy gépműhely, kovácsműhely, bogár és asztalosműhelyből 13168

eladó

A felszerelések modernnek és teljesen jókarban levők. Bővebbet: Kisjenői Uradalom Chisineu (Kisjenő) Júd. Arad.

"COLUMBIA"

FEHERNEMUGYAR RESZVENYTARSASAG

ORADEA-MARE

Sürgőnycim: Columbia.

Aradi-ut 23-25. sz.

Gyártmányai: az összes férfi és női fehérneműek a legegyszerűbb commerece-árutól a legfinomabb kivitelig.

Radio 2727

5396

Egyszerűsége fogodokat
ELIDA fogcsém
ELIDA szépség által

Képvisele: BARTHMES VIKTOR ügynöksége által. Telefon 208. és 716.

24 óra alatt fest és tisztít „Express” kelmfestő, vegytisztító és szőrmefestő gyár, Arad

Strada Eminescu No. 3. (Deák Ferenc-utca).

Elvállalja: szőrmék, bőr, dísztollak speciális festését felelősségteljes kivitelben, ugyancsak a kelmfestést minden ágában szakemberrel előállítja. 3525

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések alatt szavak szint számítottak.

Minden szó hirdetés ára 1.50 lel. Vastagabb betűvel 3.— lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szócig 15.— lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

ISMERETSÉGÉT KITERJESZT-
HETI, az „Aradi Közlöny” ezen rovatia utján.

„KERESKEDŐ” jelgére levél van a kiadóban. 3894

Alkalmazás.

ALLANDÓ ÁLLÁST KAP. ha az „Aradi Közlöny” ezen rovatát használja.

FIATAL neves mindenek bejárónő azonnal felvétetik. Str. Consistorului 12. (Bathány-utca) 23. I. em. jobb. 5000

JE CHERCHE. gouvernante française, pour ma petite fille de 10 ans. L'adresse dans l'administration. 700

EGYES molnárszék felvétetik augusztus 1-ére. Fizetés megegyezik szerint. Pálffy Bálint Erdős, (Erdőhegy.) 3882

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnőt keresek. végzett képezdészek előnyben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban. 700

KERESKÉK azonnali belépésre egy gyárkornakot, érettségizett előnyben. Lemnului Herman és Társa cég Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 70. 3898

HÁZVEZETŐNŐI, esetleg más bizalmi állás betöltésére ajánlkozik intelligens, középkorú magányos nő. Vidékre is megy. Cim Wallinger hirdetőjében. 13289

SUCHE intelligenter, deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse, zu 10 Jährigen Mädchen. Adresse in die Administration. 700

KERESKÉK azonnali, legkésőbb július 15-iki belépésre újonnan felszerelt 6 járatu motorimalomba üzemvezető főmőnárt rész, vagy fixizetésre. Csak személyesen tárgyalok. Joanás, Simandul de sus. 3889

FIATAL, két éves borbélysegéd állást keres. Cim a kiadóban. 3888

SZESZGYÁRBAN már működött két új szeszgyárat keres nagyváradi szeszgyár. Ajánlatokat a Kelet hírlapiroda továbbít. 13168

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik intelligens nő, magányos urhoz. Vidékre is megy. Cim Wallinger hirdetőjében. 13290

ERDÉLY nagyobb városában jól bevezetett agilis fiatal ember utazói állást keres. Cim Wallinger hirdetőjében. 13290

Lakás.

TÖKÉLETES TISZTASÁGU világos, különbejáratu butorozott szobát keresek feltétlenül őrtszádnál. Cimeket ármezje-lőléssel kérek leadni kiadóba. 3829

NÖTLEN tisztviselő butorozott szobát esetleg ellátással keres. Cimek „Tisztaság” jelgére Kelet hírlapirodába kéretnek. 13169

Vétel és eladás.

KÜLÖNBÖZŐ butorok, selyem paplanok új és keveset használt ágyszőnyegek és asztalneműk, csipkefüggönyök, íróasztal, dísztárgyak, futószőnyeg, vaddisznóbőr, stb. eladók. Str. Consistorului 12. (Bathány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

TELJESEN új világos hálószoba berendezés eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13912

GYERMEKKOCSIK, sportkocsik legújabb kivitelben. Niclelezt, gyermekkocsi javításokat, gummiázást, fedélkészítést vállalom. Str. Simeon Bálint 19. (Dessewffy-utca.) 3893

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Flizpalota.) 11895

ERŐS GRANIKOT (felvonógépet) megvételre keres Reich kötelgyár. 13168

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, háló szobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 13585

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kézmunka függönyök, ágvtakarók, csipkefüggönyök és választékban. Modern előnyomda. Erneszt kézmunka üzlet színház mögött. 3655

VADONÁTUJ textil és rövidáru berendezés, tükrös pénztár, pultok, kidugó tábla olcsón eladók. Bövebbet „Dama” Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. 13164

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyeget, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kizárunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

25 szilváskád eladó, esetleg bérbeadó. Baumann, Str. Josif Vulcan 6. 3548

Ingyatlan.

STRADA PIPOS (Gaál László-utca) 18. számú magánház villanyvilágítással, három héten belül elfoglalható lakással, kis szőlőskerttel eladó. Ugyanott egy komplett ebédő is eladó. 3890

STRADA DIMITRIE RAICU (Andrényi Károly-utca) 7. számú ház eladó. 3892

Üzletek.

SAROK FÜSZERÜZLET trafikkal, korcsma biliárddal és lakással, forgalmas helyen, országúton, sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 3886

BELVÁROS legforgalmasabb helyén kisebb borkereskedés teljes berendezéssel áruval együtt 60.000 Leiért kedvező fizetési feltételekkel eladó. Azonnal átvehető. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13912

Különféle.

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarcz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

EZERJÓFÓ gyomorellixir, páratlan hatású szer gyomor és bélbántalmak étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy szertár Aradon. 10831

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Moria No. 1.

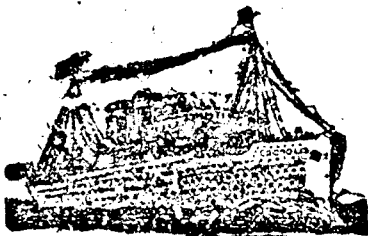
Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. Telefon 315.

Régi hamis fogakat ZINNER ékszerész, Strada és tört aranyat vesz Mețianu (Forray-u.)

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Románia részére: CUNARD LINE S. A. R.

Legkényelmesebb utazás és kitérő élelmény minden osztályon. Rendszeres forgalom és összeköttetés Romániával.

Közvetlen forgalom: Amsterdamon át Braziliába, Argentínába, Uruguay és az összes Dél-amerikai államokba.

Földművesek kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes prospektust kívánatra készséggel küldünk. 2700

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timișoara, III. Bulv. Carol (Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

VANILON. Legjobb, legtekintetesebb Vanilla pótser cukraszok, kávéház tulajdonosok s minden háztartás részére. Fagyaltok, finom tészták, likőrök előállítására legalkalmasabb. Készíti dr. Földes & Hehs vegyészeti gyár Arad. 13601

A CALEA BANATULUI (Asztalos Sándor-utca) és Piața Plevnei (Árpád-tér) közelében egy száraz raktárhelyiség kerestetik, esetleg lelépéssel is. Földszinti helyiség előnyben. Cim a kiadóhivatalban. 3832

Munkásleányok

és tanulóleányok felvételnek

„SPARTA” szövömüiparnál, Str. Deseanu el Str. Unirei (Révay- és Fábán G. utca) sarkán. 18290

253. számú szabadalmazott prima, vörös

tetőcserép,

bükk-, cser-dorong és hasábf

jutányos áron kapható az Aradi Faipari Vállalat

fűrésztelepén, Calea 6 Vana-

torului (Kurtlozi-ut) és az

Aradi Faipari Vállalat

detail fiók raktárában

Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér). 3891

HELACITOT

Izzadó fényes szíros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehetetlenségű harmattal volna bevonva. (Miteszerek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arcszépítő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margitroeme gyára Budapest, I., Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 18888

Narcsa Béla

uri szabó termel

Budapest, IV., Városház-u. 16., 1, 2.

A főurvilág szabója.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Sport ruha és breches különlegességek. 8885

Tisztít, frissít, felüdít

Szeplőt tüntet, bőrt puhít

Az arcbőrt megfehériti

Kaiser-Borax

A valódi.

III—18675